

THE most
innovative
DAIRY
IN THE WORLD - FROM
FINLAND

VALION ILMASTO-OHJELMA 2019-2035

Tuuli Hakala
Kehityspäällikkö
Ilmastotiimi
Mainio Maitotila Kainuu

ESITYKSEN SISÄLTÖ

- Valion ilmasto-ohjelman tiekartta vuoteen 2035
- Maaperä
- Eläimet
- Biokaasu ja aurinkosähkö
- Carbo® ympäristölaskuri – tilakohtainen hiilijalanjälki raakamaidolle
- Uusi vastuullisuuslisä
- Saavutukset
- Valion Ilmastotiimin terveiset tiloille

**HIILINEUTRAALIA
maitoa 2035**

**Meidän tavoitteemme
on nollata maidon
hiilijalanjälki vuoteen
2035 mennessä.**

Se on valtava ja vaikea tavoite.
Mutta me uskomme, että se
on mahdollista saavuttaa.

HIILINEUTRAALIA maitoa 2035

TÄHTÄÄMME HIILINEUTRAALIIN MAITTOON

Hiilineutraali maito tarkoittaa, että päästöjä vähennetään ja sidotaan ilmasta vähintään sama määrä kuin niitä syntyy maitotilalla, kuljetuksissa, tehtaalla ja pakkausten valmistamisessa sekä muualla maidon matkan varrella.

HIILINEUTRAALIA Maitoa 2035

TÄHTÄÄMME HIILINEUTRAALIIN MAITTOON

Hiilineutraali maito tarkoittaa, että päästöjä vähennetään ja sidotaan ilmasta vähintään sama määrä kuin niitä syntyy maitotilalla, kuljetuksissa, tehtaalla ja pakkausten valmistamisessa sekä muualla maidon matkan varrella.

Valio
carbo

Climate Solutions Ilmastotiimi

**Juha
Nousiainen**
Senior Vice
President

Erika Haakana
Sustainability Coordinator

Jaakko Luoma
Project Specialist

Aleksi Astaptsev
Development
Manager

Tuuli Hakala
Development
Manager

Robert Harmoinen
Development
Manager

Virpi Kling
Development
Manager

MAIDONTUOTANNON ILMASTOVAIKUTUKSET

A woman with long blonde hair, wearing a dark blue baseball cap with a circular logo and the words "CARBON ACTION" on it, and a red and blue plaid shirt, is standing in a field. She is holding a large, green plant with many leaves and roots. The background is a blurred field of green plants under a bright sky.

**TUNNEMME MAIDON-
TUOTANNON
ILMASTOVAIKUTUKSET
JA OLEMME
OSA RATKAISUA**

MAIDON HIILIJALANJÄLKI PELLOLTA KAUPPAAN

YHDESSÄ
KASVATAMME
kestävän
HUOMISEN

93
%

ALKUTUOTANTO MAATILALLA

- 4,5 % Väkilannoitteen tuotanto
- 4,5 % Lannan käsittely: metaani ja typpioksiduuli
- 6 % Tilan energiankäyttö: polttoaineet ja sähkö
- 26 % Rehunviljelyn typpioksiduulipäästöt
- 49 % Lehmien märehimisessä syntyvä metaani
- 3 % Muut

5
%

KULJETUKSET JA TEHTAAT

- 1,5 % Kuljetukset
- 3,5 % Tehtaiden energiankäyttö

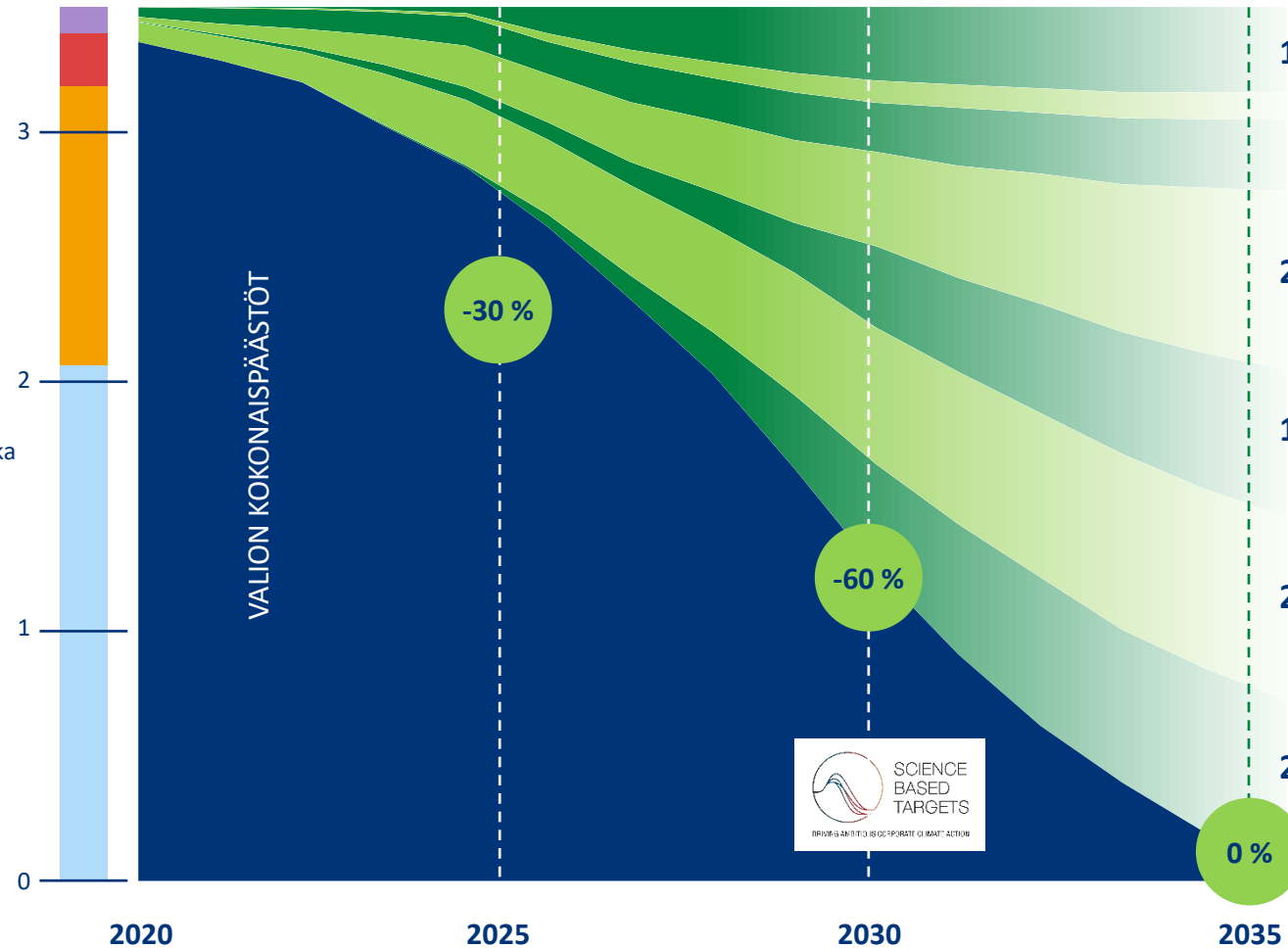
2
%

PAKKAUKSET

NOLLAPÄÄSTÖT VUOTEEN 2035 MENNESSÄ

VALION
KOKONAIS-
PÄÄSTÖT 2019
3,55 Mt CO₂e/v

- **3 %**
Muut arvoketjun
päästöt
- **6 %**
Tuotantolaitosten
energia ja logistiikka
- **32 %**
Maaperän hiilitase
(LULUCF)
- **59 %**
Maidontuotanto

VALION TOIMET PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISEKSI

- 10 %** Biokaasun käyttö liikenteessä
- 3 %** Lannankäsittelyn kehittäminen
- 8 %** Uusiutuva energia ja energiatehokkuus
- 20 %** Eläinten jalostus, ruokinta ja hyvinvointi
- 17 %** Turvepeltojen päästövähennykset
- 21 %** Hiiltä sitovan nurmiviljelyn tehostaminen
- 21 %** Uudet päästövähennys-teknologiat

VALION TOIMET PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISEKSI

13 %

Biokaasun tuotanto ja hyödyntäminen

- Lannan varastoinnin metaanipäästöjen pienentäminen
- Väkilannoitteiden käytön vähentäminen
- Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen liikenteessä käyttämällä biokaasua
- Kuiviketurpeen käytön vähentäminen tuottamalla lannasta kuivikkeita eläimille
- Lannan hyödyntäminen kaupallisten multatuotteiden raaka-aineena, jolloin turvetta tarvitaan vähemmän

20 %

Eläinten hyvinvointi, ruokinta ja jalostus

- Lehmien hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Metaanipäästöjä vähentävä ruokinta
- Eläinjalostuksen tavoitteena resurssitehokas, kestävä lypsykarja

17 %

Turveltojen päästövähennykset

- Jatkuva nurmipeitteisyys
- Maan muokkauksen vähentäminen
- Pohjaveden pinnan nosto
- Heikkotuottoisten peltojen ennallistaminen tai metsitys

21 %

Hiiltä sitovan nurmi- viljelyn tehostaminen

- Hiilen sidonta maaperään kivennäismailla
- Maan kasvukunnon parantaminen
- Satotasojen nostaminen
- Palkokasvien hyödyntäminen viljelyssä
- Vähäpäästöisemmät lannoitusmenetelmät

8 %

Uusiutuva energia ja energiatehokkuus

- Energiatehokkuuden parantaminen maitotiloilla, Valion tehtaissa ja logistiikassa
- Uusiutuvan energian käytön lisääminen koko arvoketjussa

21 %

Uudet päästövähennys- teknologiat

- Maatalousmuovin kierrätys
- Bioenergian hiilidioksidin sitominen ja varastointi uusien teknologioiden avulla
- Metaanin hajottaminen navetan ilmatilasta uudella teknologialla

**HIILINEUTRAALIA
maitoa 2035**

MITEN MAIDON ILMASTOVAIKUTUS NOLLATAAN?

Tärkeimmät ratkaisumme:

Nurmipellot
sitomaan
enemmän
hiiltä ilmasta

Lehmän
lannasta
biokaasua

Vähennämme
orgaanisten
peltomaiden eli
turvepeltojen
päästöjä

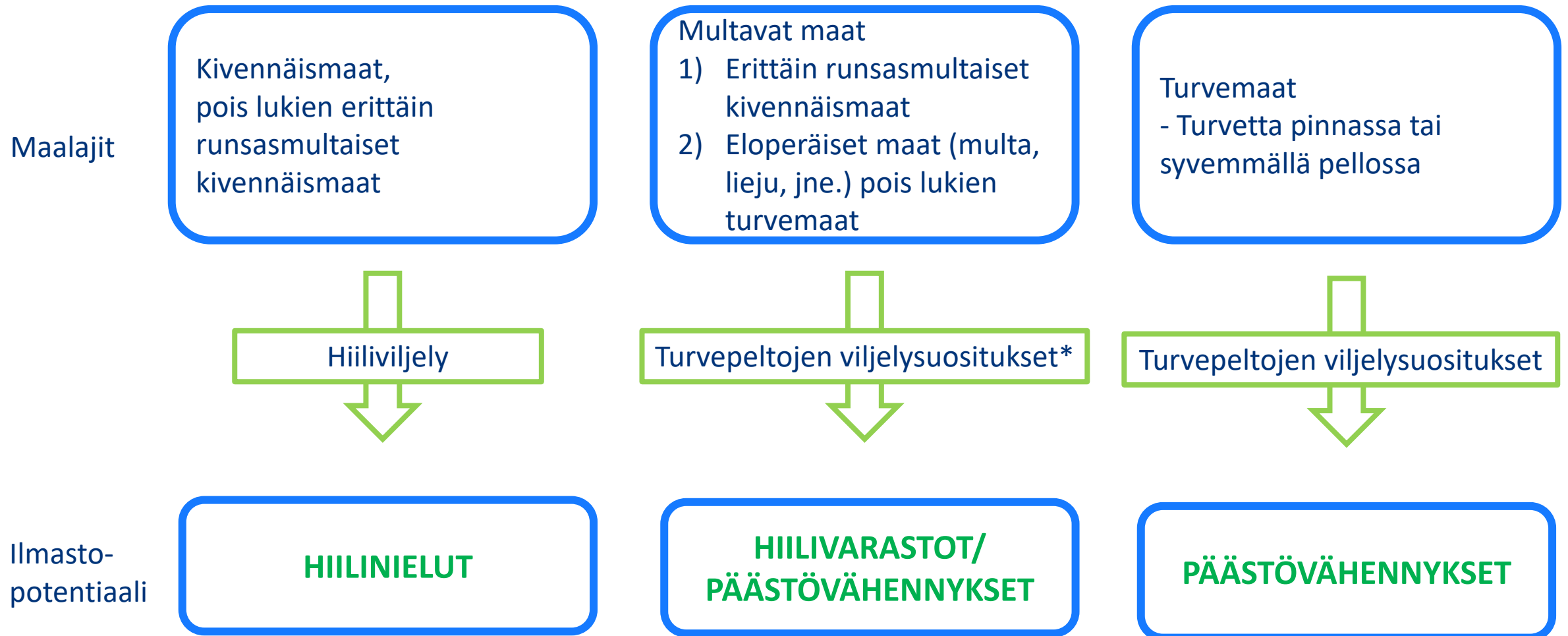

PELTOMAA JA ILMASTO

Uudistava viljely ja hiiliviljely

MAALAJIN VAIKUTUS ILMASTOPOTENTIAALIIN

*Soveltuvien osin. Tarvitaan lisää tutkimusta suositusten antamiseksi.

TUTKIMUS

TERMIT HIILIVILJELY JA UUDISTAVA VILJELY

Hiiliviljelyn tavoitteena on maaperän hiilivarastojen kasvattaminen.

Uudistavan viljelyn tavoitteena on maan kasvukunnon parantaminen ja ylläpito. Uudistava viljely on laajempi käsite kuin hiiliviljely – se kattaa mm. turvemaat, joihin hiiltä ei viljelytoimenpiteillä saada sidottua sekä monimuotoisuustoimet. Kun uudistavan viljely toimia noudatetaan, katetaan samalla hiiliviljelyn vaatimukset.

VALION SUOSITUKSET KIVENNÄISMAIDEN HIILIVILJELYLLE

Nurmenviljelyssä kivennäismaalohkoilla, pl. erittäin runsasmultaiset lohkot, mukaan luetaan sekä nurmipellot että laitumet:

- Monilajinen nurmiseos, jossa minimissään 4 eri monivuotista nurmi- ja/tai nurmipalkokasvilajia (esim. timotei, puna-apila). Lajeista vähintään 1 syväjuurinen (esim. ruokonata, nurminata).
- Niittokorkeus vähintään 10 cm (poikkeuksena nurmen mekaaninen päättäminen)
- Karjanlannan (tai sen fraktioiden/mädätysjäännöksen) käyttö vähintään nurmen perustamisvuonna
- Suositus: muokkauksen vähentäminen, keinoina mm. täydennyskylvö, suorakylvö, kevytmuokkaus, nurmikierron pidentäminen
- Lohkoilla, joilla kasvatetaan viljaa, käytetään aluskasveja tai kerääjäkasveja (esim. nurmi), pl. syysvilja

CARBO-SIEMENSEOKSET HIILENSIDONTAAN

CARBO-SIEMENSEOS PARANTAMAAN NURMI- PELTOJEN HIILENSIDONTAA

Helmikuussa 2019 lanseerattu, Valion ja osuuskuntien kehittämä Valio CARBO® nurmisiemenseos tukee hiilen sidontaa maaperään. Siinä on mukana pölyttäjähyönteisiä hyödyttäviä apiloita ja sään vaihtelua kestäviä ja maan rakennetta parantavia nurmikasveja.

YHDESSÄ
KASVATAMME
kestävän
HUOMISEN

**Valio Carbo®
-nurmiseokset**

- CARBO®-KOLMEN NIITON SEOS
- CARBO®-KAHDEN NIITON SEOS
- CARBO®-NURMISEOS
- CARBO®-TÄYDENNYSKYLVÖSEOS
- CARBO®-LAIDUNNURMISEOS
- CARBO®-LUOMUNURMISEOS
- UUTUUTENA KUKKIVA LUMO-SEOS!

TURVEPELLOT

TURVEPELLOT & ILMASTONMUUTOS

Mistä on kyse?

Kun eloperäistä maata kuivatetaan, muokataan ja lannoitetaan, eloperäiseen ainekseen, kuten turpeeseen sitoutunut hiili pääsee tekemisiin hapen kanssa ja vapautuu hiilidioksidina (CO₂) ilmaan.

Pellon pinta laskee hiljalleen eroosion myötä ja multapintaiset pellot ovatkin yleensä vanhoja turvepeltoja.

Mikä on turvepelto?

Lapio esiin!

Muokkauskerroksen alla voi olla vastassa kivennäismaa tai turvetta useitakin metrejä. **Nämä hiilivarastot tulisi säilyttää, ei vapauttaa ilmaan!**

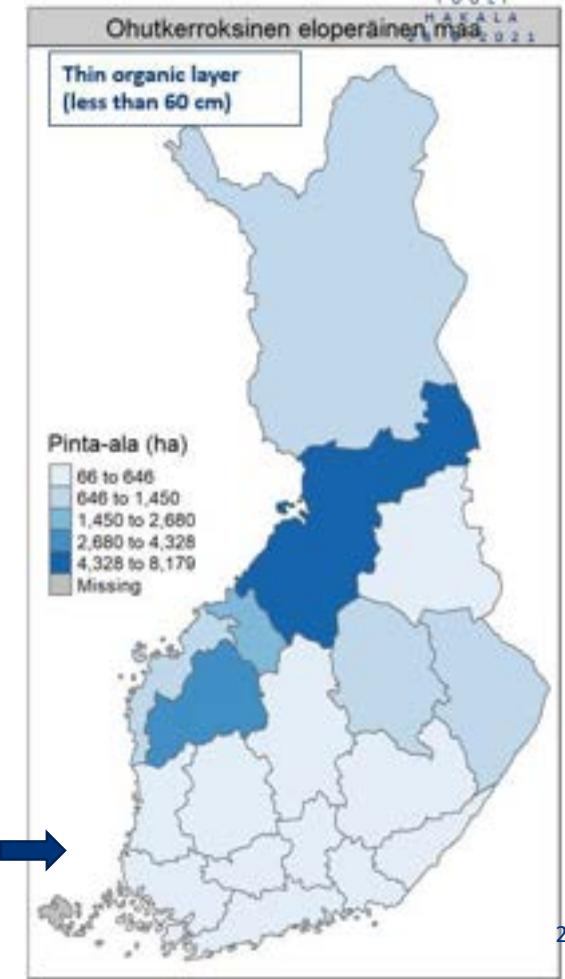
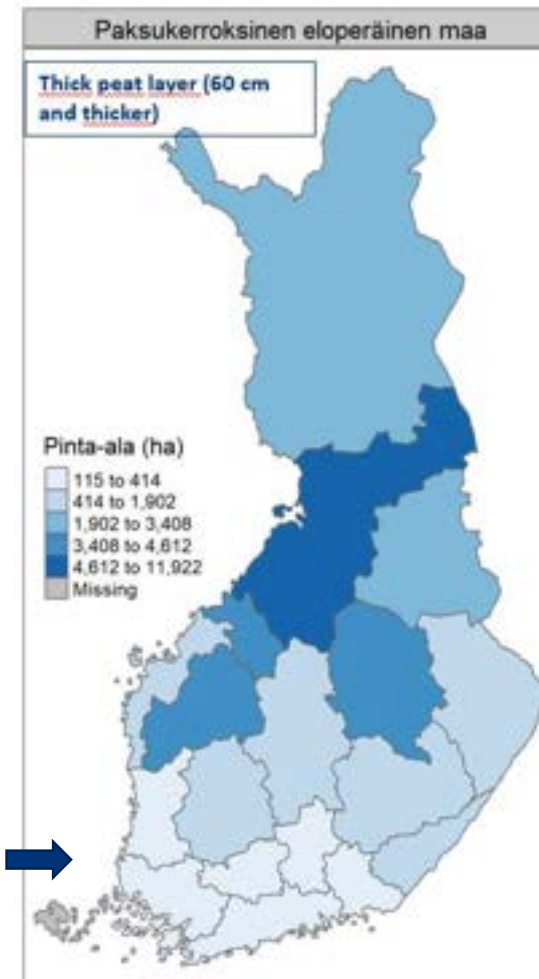
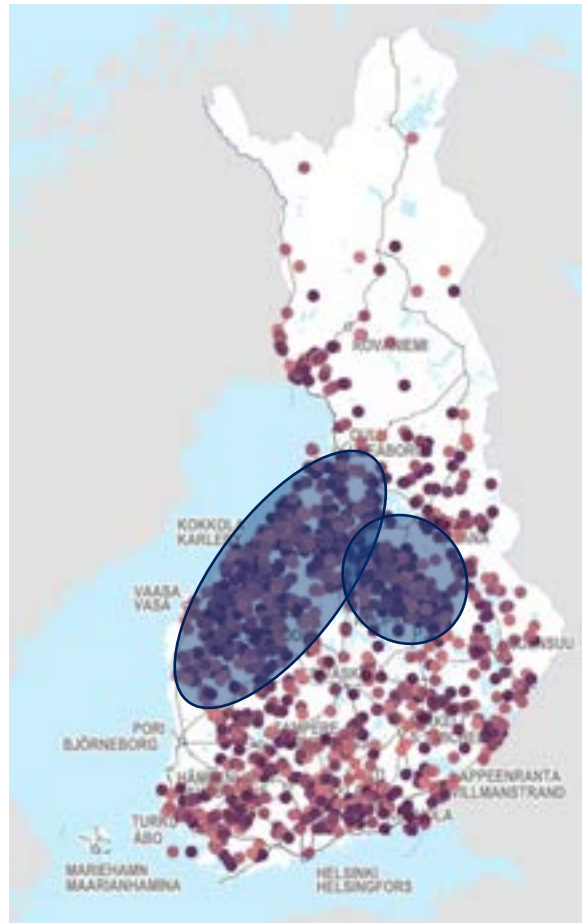

MIKSI AIHE ON TÄRKEÄ VALIOLLE?

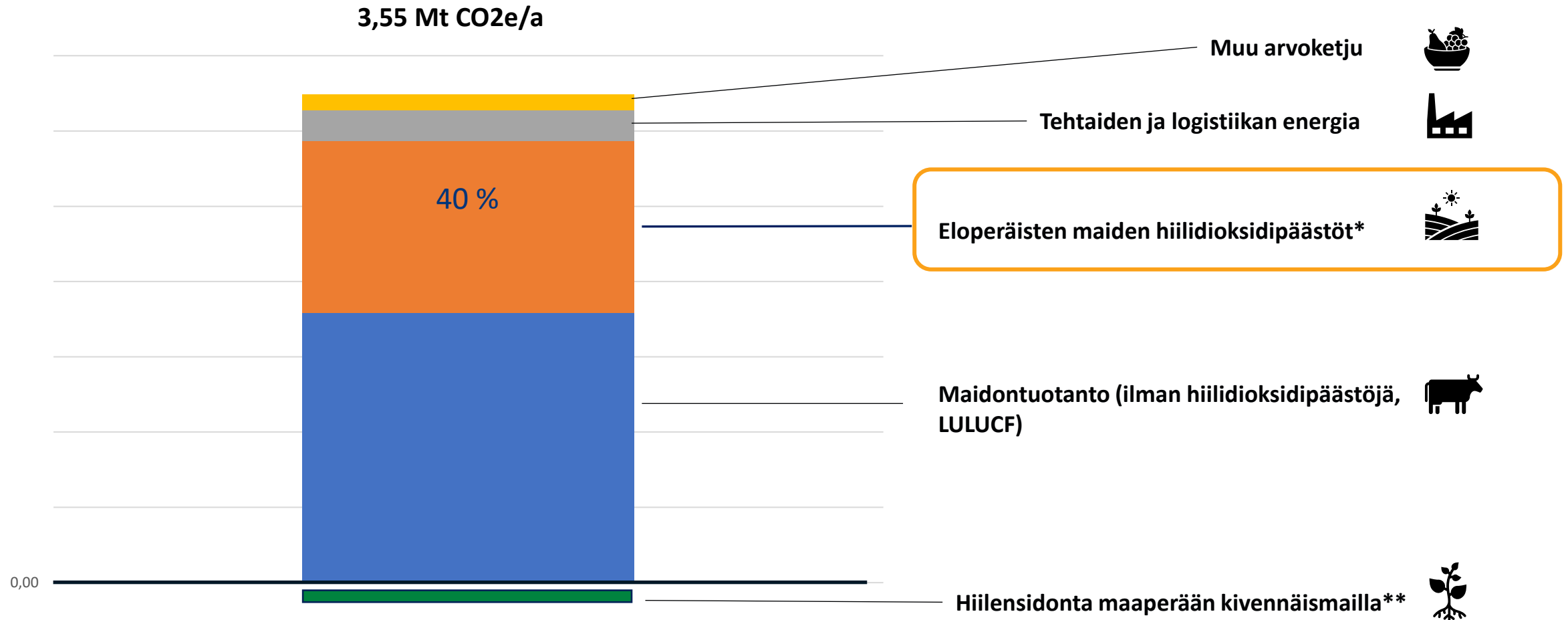
Valion tilat kartalla

Runsaasti tiloja alueella,
jossa on paljon
turvpeltoa

VALION ILMASTOVAIKUTUKSET 2019

* Laskettu IPCC:n päästökertoimilla <https://www.ipcc.ch/>

** Laskettu perustuen tämän hetken tutkimustietoon

TURVEPELTOJEN MERKITYS VALION ARVOKETJUSSA

Meillä on paljon haasteita vähentää turvepeltojen päästöjä, mutta myös mahdollisuus sitoa hiiltä takaisin maaperään kivennäismailla! Näiden ilmastovaikutus (+/-) ilmaistaan maidontuotannon hiilitaseena, joka kuuluu toistaiseksi LULUCF-sektorille.

- Valiolaisilla tiloilla on rehuntuotannossa noin 60 000 hehtaaria eloperäistä peltoa (valtaosa turvepeltoa)
- Nämä kattavat noin **18 % valiolaisten tilojen rehuntuotantoalasta**
- Eloperäisistä pelloista noin 70% oli vuonna 2021 nurmella ensisijaisen kasvin perusteella (vrt. 65% kivennäismaasta nurmella)
- Eloperäisten peltojen hiilidioksidipäästöt olivat ***IPCC:n kertoimilla laskettuna** v. 2019 n. 1,4 Mton CO₂e, v. 2021 hieman enemmän
- Nämä päästöt sisältyvät Valion arvoketjun päästölaskentaan, mutta eivät vielä serifioituun raakamaidon hiilijalanjälkeen (Valion Carbo® ympäristölaskuri), mutta arvio maaperän hiilitaseesta (hiilipäästö + hiilensidonta) on jo viljelijän nähtävissä

Kehitämme ilmastoviisaita viljelytekniikoita turvepelloille

Arvoketjumme heikkotuottoisista turvepelloista on päästävä eroon.

Tämä tarkoittaa tutkimus- ja kehittämisprojekteja yhdessä tieteen ja käytännön tekijöiden kanssa.

Kuinka paljon päästöjä voi vähentää?

TIETEELLINEN TUTKIMUS

How much the emissions can be mitigated?

PILOTOINTI TILOILLA: MIKÄ ON KÄYTÄNNÖSSÄ MAHDOLLISTA?

Miten ja kuinka paljon pohjavettä voi nostaa viljelyn sallimissa rajoissa, hyödyt, riskit, jne?

TULOSTEN VIENTI KENTÄLLE

Tutkimus- ja kehittämishankkeiden tuloksena Valio voi tarjota tiloille suosituksia, neuvontaa ja kannustimia.

Voimme myös viestiä päättäjille käytännön mahdollisuuksista ja haasteista maatalouden päästöjen vähentämiseksi ja ehdottaa kannustimia.

SAAVUTUKSET: TURVEPELTOJEN PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMINEN

- Turvepeltoaiheisessa **avoimessa hackathonissa** etsittiin ratkaisuja turvepeltojen päästöjen vähentämiseen
- **Laskimme** arvion LULUCF-sektorin päästöistä tiloillamme
- Julkaisimme maitotilallisille tuoreimpaan tutkimustietoon pohjautuvat **turvepeltojen viljelysuositukset**
- Osallistumme aktiivisesti turvepeltojen **tutkimus- ja kehittämishankkeisiin** Luonnonvarakeskuksen ja pilottitilojen kanssa (mm. OMAIHKA-, ARMI-, RUUHI- ja VÄPÄ-hankkeet)
- **Mittaamme** neljällä valiolaisella maitotilalla turvepeltojen kasvihuonekaasupäästöjä ympärivuotisesti ja etsimme tämän kautta päästöjä vähentäviä viljelytekniikoita
- Ilmastoviisaiden **viljelytekniikoiden testausta** 11 valiolaisella tilalla
- Etsimme **moderneja teknologiaratkaisuja** turvepeltojen pohjavedenpinnan mittarointiin ja hallintaan päästöjen vähentämiseksi nurmenviljelyn sallimissa rajoissa
- Kartoitamme **taloudellisia kannustimia** heikkotuottoisten turvepeltojen ennallistamiseksi ja metsittämiseksi (mm. hiilimarkkinat, uudet rahoituskanavat, jne.)

Kiitos kaikille teille, jotka osallistutte tutkimus- ja kehitystyöhön kanssamme! Näkemyksenne ja kokeilunhalunne on ensiarvoisen tärkeää tämän yhteisen haasteen edessä.

VINKKEJÄ, TURVEPELLOT

Maitojame.fi: Valion turvepeltosuositukset

- <https://www.maitojame.fi/artikkelit/turvepeltojen-viljelysuositukset/>

Turvepelto-opas

<https://www.proagria.fi/www/nettilehdet/turvepelto-opas/#/article/1/page/1>

Huotarin tila: Turvepeltojen kestävät viljelytavat löytyvät yhteistyöllä

<https://www.maitojame.fi/artikkelit/turvepeltojen-kestavat-viljelytavat-loytyvat-yhteistyolla/>

Video Huotarin tilalta

<https://www.youtube.com/watch?v=FciJd6ujFAI>

Valio.fi

Jarno Kämäräisen haastattelu: Turvepeltojen päästöjä voidaan pienentää oikeanlaisella viljelyllä

<https://www.valio.fi/yritys/artikkelit/turvepeltojen-paastoja-voidaan-pienentaa-oikeanlaisella-viljelylla/>

BSAG:n uudistavan viljelyn opisto <https://www.uudistavaviljely.fi/>

VALION TURVEPELTOSUOSITUKSET

1. Turvepelloilla viljellään nurmea, ei yksivuotisia kasveja (sisältyy uuteen Valion Vastuulisuuslisään)

- Nurmen uudistusvuonna suojavilja sallittu
- Monilajinen nurmi (esimerkiksi neljä lajia, mukana pellon kantavuutta parantavia lajeja)
- Maan kasvukunnosta huolehtiminen (vesitalous, nurmelle sopiva pH, ravinnetasapaino)
- Tiheä ja rehevä kasvusto
- Niittokorkeuden nosto (keskimäärin vähintään 10 cm)

**Hyvät sadot
keskeistä!**

2. Kasvipeitteisyys ympäri vuoden

- Nurmi tulisi uusia siten, että pelto on aidosti kasvipeitteinen (elävä kasvusto) mahdollisimman suuren osan vuotta, myös talvisin
- Suositaan kevätmuokkausta
- Syys- tai kesämuokkauksessa myös kylvö siten, että pelto on kasvipeitteinen talven yli

3. Kevennetty muokkaus

- Kyntöjen harventaminen, nurmikierron pidentäminen satotasoja vaarantamatta
- Kynnön korvaaminen kevyemmällä muokkausmenetelmällä mahdollisuuksien mukaan (lautasmuokkain, kultivaattorit, lapiorullaäes, jyrä, jne.)
- Suorakylvö (kylvö ilman muokkausta)

Päästövähennysteho tutkimuksen perusteella vielä epävarmaa

VALION TURVEPELTOSUOSITUKSET

4. Pidempi nurmikierto

- Pyritään mahdollisimman pitkiin nurmikiertoihin, satotasot huomioiden
- Käytä tarvittaessa tai rutiininomaisesti täydennyskylvöä

**Hyvät sadot
keskeistä!**

5. Pohjavedenpinnan nosto

- Erityisesti paksuturpeisilla mailla pohjavedenpinnan nosto vähentää kasvihuonekaasupäästöjä merkittävästi
- Pohjavedenpintaa voi nostaa esimerkiksi säätösaloilla tai patoamalla ojia
- 30 cm vedenpinnalla hehtaarikohtaiset kasvihuonekaasupäästöt tutkimusten perusteella lähes puolittuvat. Myös 35-45 cm pohjavedenpinta on hyödyllinen.

6. Vältä uuden turvepellon raivausta

- **Tilusjärjestelyt**, pellonvaihdot ja yhteistyö naapuritilojen kanssa
- **Satotasojen nosto** olemassa olevilla pelloilla
- Pellon kasvukunto, ravinnetaseet, biokaasulaitoksen rejekti
- Lannanlevitys pelloille ainoastaan kasvukauden aikana

VALION TURVEPELTOSUOSITUKSET

7. Turvepeltojen vaihtoehtoiset käyttömuodot

- Onko tilallasi turvepeltoja, jotka ovat **heikkotuottoisia tai muuten ei-kriittisiä** maidontuotannon kannalta?
- Voisiko näitä peltoja ennallistaa kosteikoksi (paksuturpeiset) tai metsittää (ohutturpeiset)?
- Löytyisikö pellolle muuta vaihtoehtoista käyttöä esimerkiksi kosteikkoviljelyssä – ruokohelpeä hiehojen/ummikkojen rehuksi tai eläinten kuivikkeeksi, energiapuuta tai muita uusia viljelykasveja (esim. kasvualusta- ja rakennusmateriaalit), luonnon monimuotoisuuskohteet, jne.

Haluamme, että turvepeltojen päästöt vähenevät aidosti myös sen jälkeen, kun ne siirtyvät pois maitoketjusta!

Selvitämme tähän **kannustimia nyt ja tulevaisuudessa?** (CAP, kansalliset tuet, jne.)
Yritetään yhdessä saada pois heikkotuottoisten turvepeltojen päästöt maataloudesta – silloin hyvien peltojen käyttöä on helpompi perustella 😊

ELÄINTEN HYVINVOINTI JA JALOSTUS

HIILIJALANJÄLKEÄ (HJJ) PIENENTÄÄ

Lehmien kestävyys parantuminen ja hallittu uudistus

- mittarina esim. **elinikäistuotoksen nosto, poistettujen lehmien keskipoikimakertojen nosto, uudistus% lasku**

Karjan terveyden edistäminen

- esim. utaretulehdusten ja ontumien vähentymisellä todettu yhteys HJJ:n pienentymiseen (**SimValiokarja -laskuri Valmassa päivitetty: huomioi eläinterveyden, metaanin, talouden ja sopimustuotannon yhteisvaikutuksia**)
- Terveet eläimet tuottavat paremmin, säästävät kuluja ja pysyvät karjassa pidempään

Vasikka- ja lehmäkuolleisuuden vähentäminen

- **Ilmastotehokkuutta ja eläinten hyvinvointia voi edistää yhtä aikaa ja usein samoilla keinoilla!**
- Valion Voimavasikka-pienryhmät ja Lykky-hanke

MAIDON HIILIJALANJÄLKEÄ PIENENTÄÄ

Hyvät olosuhteet keskiössä!

- Sopiva lämpötila ja hyvä ilma navetassa, varjoa laitumella, pehmeä alusta, tilaa väistää, ei liukkaita

Liharotureytysten ja sukupuolilajitellun siemenen käyttö karjan uudistustarpeen puitteissa

- parhaille lehmille parhaat maitosonnit (lehmävasikat) ja lopuille liharotuiset
-> **perinnöllinen edistyminen nopeutuu lypsykarjassa ja lihantuotannon ilmastotehokkuus paranee**

Maidon keskituotoksen (EKM) nosto

- 10 000 kg/v yli vaikutus alkaa lieventyä, sillä ruokinnan vaatimukset yleensä muuttuvat, **HUOMIOITAVA eläinten hyvinvointi ja tilakohtainen taloudellinen optimi sopimustuotannon myötä..**

MAIDON HIILIJALANJÄLKEÄ PIENENTÄÄ

Keskiössä nurmipohjainen ruokinta

- Lajinmukainen ruokinta
- Hiilensidontamahdollisuus kivennäismaapelloilla
- Eloperäisillä pelloilla nurmi ilmastoystävällisempi yksivuotisiin verrattuna
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen monella tavalla eduksi ympäristölle ja ruoantuotannolle
- Laidunnus tärkeä osa kokonaisuutta (eläinten hyvinvointi, luonnon monimuotoisuus, jne.)

3-NOP innovaatiorehu (1tl/lehmä/pv) vähentää pötsin metaanipäästöjä jopa 30% - pilotoimme rehua parhaillaan kymmenillä valiolaisilla tiloilla.

REHUNSÄÄSTÖINDEKSI

VR Fidello

FAY 48207

I: VR Fransco
 II: VR Felton
 EI: VR Tokyo
 EEI: VR Amulet

gNTM +26

Huippuluokan utareterveys
 Elinvoimaisia vasikoita
 Hyvät pitoisuudet

TUOTOS

TERVEYS JA KÄYTTÖ

RAKENNE

Beta-kasvini: A1A1

Kasvattaja: Gammeigård Henrik och Marianne, KIMO

Päivitetty: 20-02-04

JOHTAMINEN

Kustannusten hallinta tuo kannattavuutta maidontuotantoon

TAVATAAN VALIOLLA

Myynti on tiimityötä

Anna Jalas-Karjalainen
28. syyskuuta 2022

NÄKÖKULMAT

Valio elää ajassa ja katsoo tulevaisuuteen

Anna Jalas-Karjalainen
28. syyskuuta 2022

LABORATORIOSSA

Hinnoittelunäytteiden määrä kasvaa vuoden 2023 alusta

HYVINVOINTI

Kokemuksia vasikoiden vierihoidosta kartoitetaan

TYÖ JA TERVEYS

Tukitoimet auttavat jaksamaan ja kehittymään

Lukuvinkkejä:
eläinten hyvinvointi,
hallittu uudistus,
talous, maaperä,
jne.

Maitojame-lehti
ja verkkosivut

<https://www.maitojame.fi/>

BIOKAASU JA UUSIUTUVA ENERGIA

LISÄTIETOJA: ROBERT HARMONINEN

BIOKAASU JA MUU UUSIUTUVA ENERGIA – MAATILOJEN MAHDOLLISUUKSIA

MIKSI VALIO EDISTÄÄ BIOKAASUN TUOTANTOA

Haluamme luoda omistajillemme uutta kannattavaa liiketoimea

Biometaanin hyödyntämiseen mielenkiintoa Valion omassa arvoketjussa

- Biokaasu on edullinen, uusiutuva ja kotimainen polttoaine

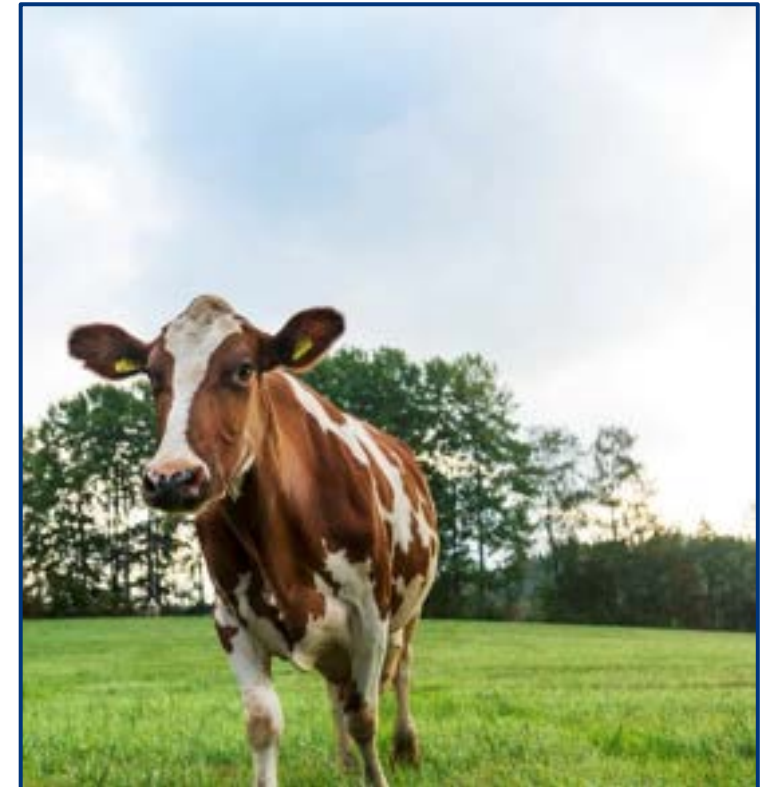
Valiolla selvitetty biokaasun tuotannon vaikutusta maidon hiilijalanjälkeen

- Maataloudessa päästövähennyksiä on hankala saada aikaiseksi
  - Biokaasulla päästövähennykset mahdollisia taloudellisesti kannattavalla tavalla

Lannan sisältämä energia on pitkälti hyödyntämättä!

- Suomessa muodostuu tuotantoeläinten lantaa vuosittain noin 16-17 miljoonaa tonnia
  - Valion arvion mukaan tästä noin 7-8 miljoonaa tonnia tulee valiolaisilta maitotiloilta
    - Energiaa 1 TWh

BIOKAASU - HUOLTOVARMUUS JA MUUT HYÖDYT

Suomalainen ruoantuotanto on tuontipanosten varassa

- *”Fossiiliset tuontilannoitteet kuljetetaan tuontidieselillä ja levitetään peltoon traktorilla, joka käyttää tuontipolttoöljyä”*
  - Biokaasua voidaan hyödyntää liikennesektorilla ja maataloustyökoneiden polttoaineena
  - Biokaasuprosessi vähentää ostolannoitteiden tarvetta

Alueiden taloudellinen tasa-arvo

- Biokaasua tuotetaan maaseudulla → verotuloja ja työpaikkoja maaseudulle
- Uusiutuva liikennepolttoaine haja-asutusalueille (sähköauto€ vs kaasauto€)
  - Biokaasua käyttävä polttomoottoriauto on ympäristöystävällisyydessään ylivoimainen sähkö-, bensa-, dieselautoon verrattuna
    - Biokaasautolla polttomoottoriauton valmistuspäästöt + jopa hiilinegatiivinen polttoaine

Muut ympäristöhyödyt

- Vesistöjen laadun paraneminen
  - Viljelyssä käytettävien lannoitteiden kokonaismäärä voisi pienentyä
  - Ravinteita vesistöistä takaisin maataloille

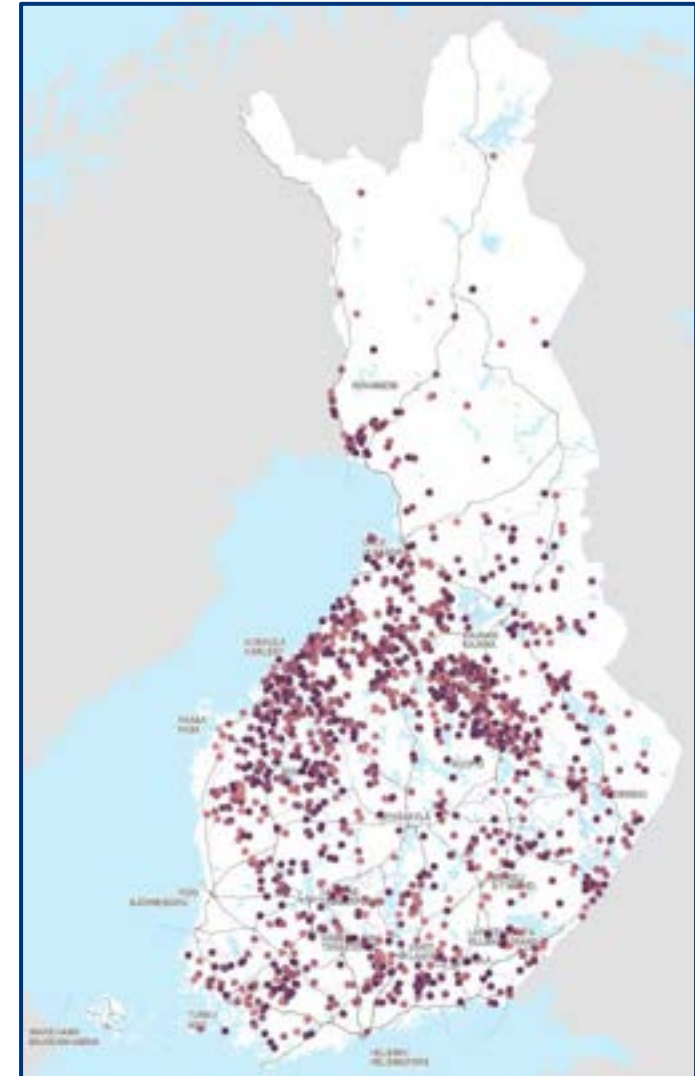
ENERGIAPOTENTIAALIN ALUEELLISUUS

Kuvassa havainnollistettu Valiolaisen lantapotentialin alueellisuus

Kuva ei näytä lihanautojen lantaa, sikojen lantaa tai nurmea

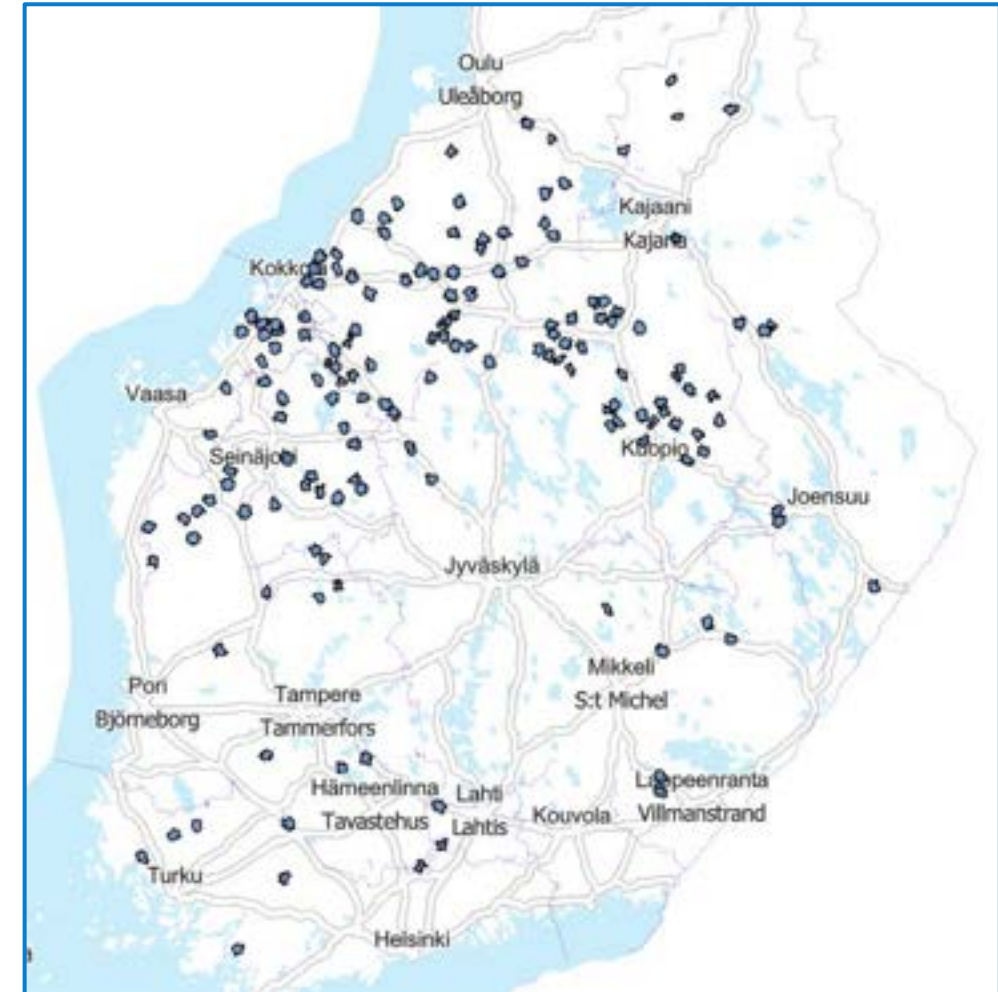
- Valion ja St1:n yhteisyritys (Suomen Lantakaasu Oy) on kiinnostunut myös muista kuin valiolaisista syötteistä

Arvion mukaan alle 1 % suomalaisesta tuotantoeläinten lannasta käsitellään biokaasulaitoksessa – Tanskassa 30 %

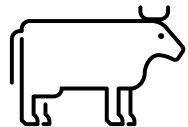

ENERGIAPOTENTIAALIN ALUEELLISUUS

- Kuvassa alueet joilla valiolaista lantaa yli 9000 tonnia viiden kilometrin säteellä
  - Kartassa näkyy ainoastaan **valiolaisten tilojen maidontuotannosta muodostuva lanta**
    - Ei sonnin kasvatuksen lantaa, eikä muiden lihatilojen lantaa eikä nurmipotentiaalia
  - Muut syötteen täydentävät lannan saatavuutta ja todellisuudessa potentiaalisia paikkoja on enemmän
  - Eri puolella Suomea raaka-ainepohja lienee erilainen
- Valion ja St1:n yhteisyritys (Suomen Lantakaasu Oy) on **kiinnostunut myös muista kuin valiolaisista syötteistä**

SUOMEN LANTAKAASU OY:N PÄÄKOHDAT LYHYESTI

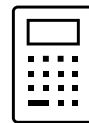

SYÖTTEET

Biokaasua tullaan tuottamaan **maatilojen lannasta ja nurmesta** sekä elintarviketeollisuuden sivuvirroista (esimerkiksi Valio).

- Muut syötteen!

Tarkoitus on, että maitotilat pääsevät mukaan matalalla kynnyksellä ja että **tuotanto on kannattavaa liiketoimintaa kaikille osapuolille.**

TUOTANTO

Yhtiön biokaasun tuotannon tavoite on **1000 GWh vuoteen 2030 mennessä**. Vuonna 2020 Suomessa tuotettiin biokaasua 878 GWh. **2026 Ylä-Savossa 125 GWh**

Tuotannosta suunnitellaan **hybridimallia** yhdistäen keskitettyä ja hajautettua tuotantoa. Myös olemassa olevia biokaasulaitoksia mahdollista hyödyntää.

LOPPUKÄYTTÖ

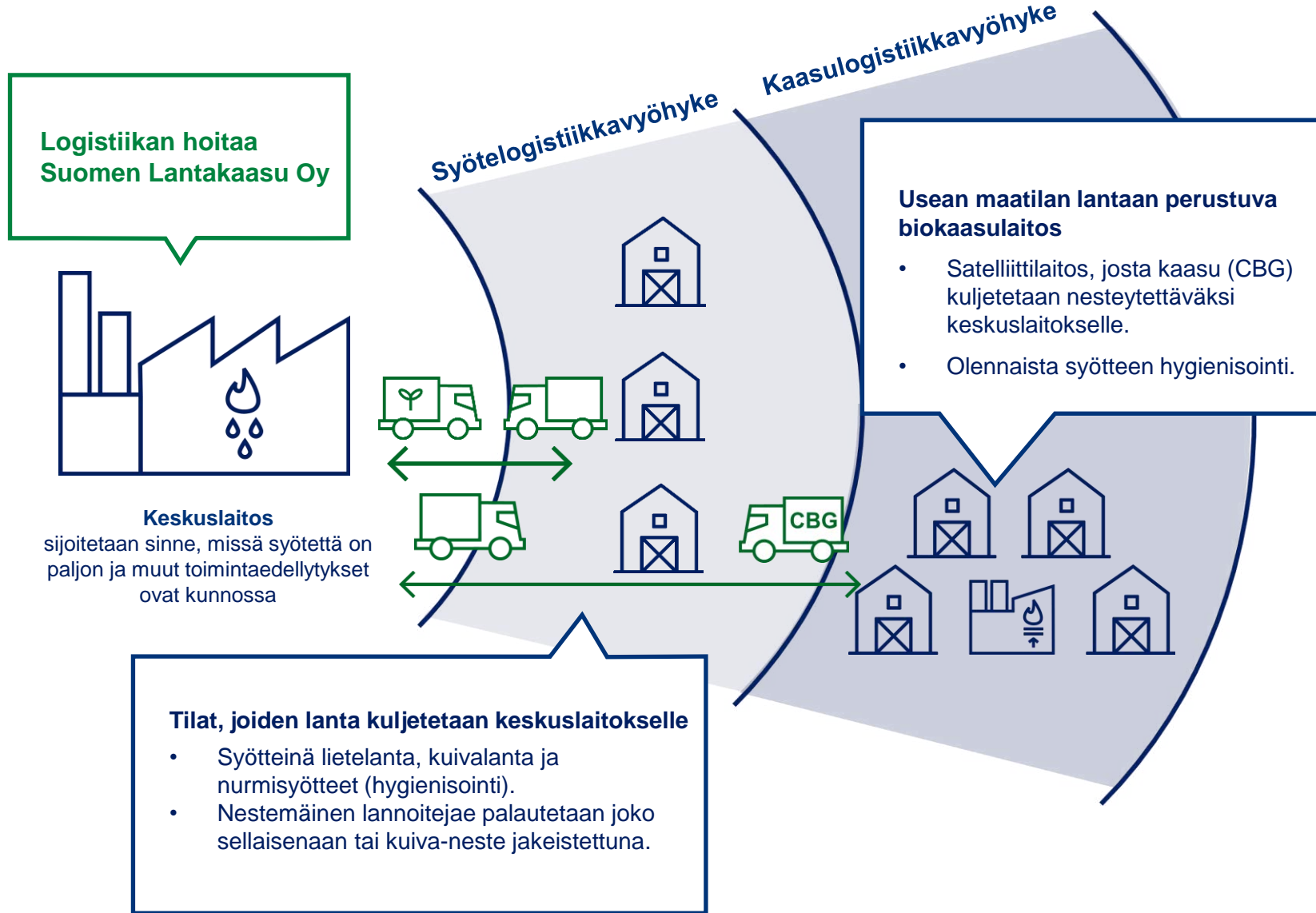
Suunniteltu kapasiteetti (1 TWh) vastaa noin **100 miljoonaa litraa dieseliä**.

Biokaasu (LBG) tullaan jakelemaan **St1:n raskaan liikenteen tankkauspisteistä**.

Laajamittainen LBG:n tuotanto edellyttää kaasukäyttöisen kuljetuskaluston merkittävää yleistymistä Suomessa → **emoyrityksissä kiinnostusta käyttää omassa logistiikassaan!**

BIOKAASUTUOTANNON HYBRIDIMALLI

MAATILAN HYÖDYT

Lähtökohta on, että tuotanto on **kaikille osapuolille kannattavaa**

- Lannoitehyöty
  - Biokaasulaitokselta **satovaikutukseltaan parempaa** lannoitejaetta
  - Myös **lisäravinteita** elintarviketeollisuudesta
- Logistiikkahyöty
  - Lannoitejäte voidaan palauttaa maatalon etäsäiliöön
    - **Pienentää maatalon omaa lantalogistiikkaa huomattavasti**
- Osallistumiskorvaus
  - Korvaus mm. maatalousyrittäjän tekemästä työstä, investoinneista...
- Rehujätteet ja ylijäämärehu biokaasulaitokselle

BIOKAASU VALIOLLA NYT

- CBG – (compressed biogas)
  - 200-250 bar paineessa olevaa puhdistettua biometaan
  - Mahdollista tuottaa pienessäkin kokoluokassa (esim. Maatilat)
  - Haasteena kysyntä ja jakelu: Henkilöautot ja kuorma-autot
- LBG – (liquefied biogas)
  - Yli -162°C olevaa puhdistettua biometaan
  - Nykyisellään tuotanto vaatii suuren kokoluokan (>50 GWh)
  - Hyödyntäminen raskaassa tieliikenteessä ja laivaliikenteessä
- Valiolla käytössä viisi biokaasulla **(4 LBG + 1 CBG)** kulkevaa maitoautoa ja yksi tuotteiden jakeluauto **(CBG)**
- Lantabiokaasua hyödynnetään tällä hetkellä Haapavedellä operoivassa maitoautossa (CBG)
- Valiolla liikennöi 71 maitoautoa
  - **69 autoa kokoluokassa jossa kaasun oltava LBG**
  - Ajosuoritteet ovat sellaiset, että alustat vaihdetaan tyypillisesti kolmen vuoden välein.
  - Teoreettinen kaasunielu noin 160 GWh/vuosi

MITÄ NYT TEHDÄÄN

Suunnitteilla Suomen suurin biokaasulaitoskokonaisuus

- Ylä-Savoon
- Keskuslaitos + kolme satelliittilaitosta
- Toiminnassa 2026
- Keskuslaitos:
  - Lantaa 380 000 tonnia / vuosi (lannasta 70 % aiesopimusten piirissä (10.1.2023))
  - Nurmea 31 000 tonnia / vuosi
  - Elintarviketeollisuuden sivuvirrat 20 000 tonnia / vuosi
- Toimintaan osallistunee noin 150 maatilaa
- Alueen viljelijöillä vahva mielenkiinto osallistumiseen

Kuva: Lundsby Biogas

AURINKOENERGIA

**KOHTI
HIILINEUTRAALIA
maitoa 2035**

AURINKOSÄHKÖ MAITOTILOILLA

ENERGIAOMAVARAISUUDESTA HYÖTYÄ

Aurinkosähkö on kiinnostanut maitotiloja pitkään ja mielenkiinto on lisääntynyt

- Merkittävänä ajurina nopeasti noussut sähkön hinta
- Sähkön saatavuuden turvaaminen on myös tärkeää

Biokaasu on yksi ratkaisu, mutta se ei ole kaikkien tilojen vaihtoehto
Vaaditaan suurehko kokoluokka ja lämmölle täytyy löytyä järkevä kohde
Olisiko biokaasu järkevintä käyttää liikenteessä?

Tuottomahdollisuus ja ilmastovaikutus

Aurinkosähköjärjestelmillä saadaan säästöjä ja samalla tuotetaan päästötöntä energiaa verrattain pienellä investointikustannuksella

Maitotiloilla on hyvät tuotantoedellytykset

Suuri kattopinta-ala

Peruskulutusta

Valio teetti maitotilayrittäjille kesällä huoltovarmuuskyselyn, johon vastasi reilu 300 maitotilayrittäjää

90% suunnittelee aurinkosähköjärjestelmä-investointia tulevaisuudessa

KUINKA YHTEISHANKINTA ETENEE?

1

Valmassa linkki, josta maitotila käy ilmoittamassa mielenkiintonsa → ohjaa Väreelle

2

Väre tekee tiloille taustaselvityksen, tekee tarjouksen, auttaa investointitukihakemuksen täyttämässä ja mahdollisissa lupa-asioissa

Avaimet käteen -periaate

3

Maitotiloille asennetaan laadukkaat ja yhdenmukaiset komponentit.

Asennukseen kuluu arviolta 1-2 päivää

4

Maitotilat pystyvät seuraamaan sähkön tuotantoon verkosta tai Väppi-sovelluksella

Myös Valio saa tiedon tuotetusta sähköstä ja korvatusta CO2

5

Väre ostaa ylijäämänsähkön markkinahintaan

Toukokuussa aloitettuun "putkeen" on ilmoittautunut jo noin 250 maitotilaa

CARBO® YMPÄRISTÖLASKURI

TILAKOHTAINEN RAAKAMAIDON HIILIJALANJÄLKI – TURVEPELTOJEN PÄÄSTÖT
MUKANA, MUTTA TARKEMPAA TIETOA PÄÄSTÖISTÄ JA PÄÄSTÖVÄHENNYSKEINOISTA
TARVITAAN LASKURIN KEHITTÄMISEKSI

HIILINEUTRAALIA
maitoa 2035

VALIO CARBO® YMPÄRISTÖLASKURI: MAITOTILOJEN ON HELPPO SEURATA HIILIJALAN- JÄLKEÄ JA PIENENTÄÄ SITÄ

Löytyy
Valmasta!

- Kehitimme suomalaisille maitotiloille räätälöidyn ympäristölaskurin
- Auttaa tiloja mittaroimaan raakamaidon hiilijalanjälkeä ja etsimään keinoja hiilijalanjäljen pienentämiseksi
- Laskee myös rehujen, viljelykasvien ja naudanlihan hiilijalanjäljen
- Ilmastoasioihin erikoistunut Carbon Trust -organisaatio on sertifioinut laskentamallimme

CARBO® Ympäristölaskuri

3700
Valion tilaa

2 825
Käyttäjää

102
Laskentaa
2019

1 682
Laskentaa
2021

2 000
Laskentaa
2022

12 753
Laskentaa

60 %
Vastaanote-
tusta
maidosta

170
Koulutusta
Yli 2000
koulutettua
tilaa

Tavoite
100 %
Laskentoja
2024

1.02
Ka HJJ
2021

1 134
Laskentaa
2020

1,5 %
Laskenta-
virheitä

VALION UUSI VASTUULLISUUSLISÄ

ILMASTO- JA LUONTOTOIMENPITEET

VASTUULLISUUSOHJELMAN UUDISTUS

**VAIKUTTAVUUDELTAAN N. 50 MILJ. €
OHJELMA, JOKA KATTAÄ LÄHES 80 %
SUOMESSA TUOTETTAVASTA MAIDOSTA**

Vastuullisuusohjelman vapaaehtoiset toimenpiteet

Kolme osa-aluetta:

1. Eläinten hyvinvointi
2. Luonnon monimuotoisuus
3. Ilmastotoimenpiteet

Vastuullisuusohjelman perusvaatimukset (vastuullisuuslisä)

100 % kattavuus, korvaustaso 2 snt/l

VASTUULLISUUSTOIMIEN KEHITTÄMINEN

- Vastuullisuusohjelma laajenee 1.5.2023 alkaen
- Nykyisten vastuullisuustoimenpiteiden lisäksi on mahdollista valita toimenpiteitä jotka edistävät **eläinten ulkoilua ja laidunnusta sekä tukevat maatilaympäristön monimuotoisuutta ja hiilensidontaa**
- Maitotilayrittäjällä mahdollisuus koostaa itselleen eri toimenpiteitä yhdistelemällä 1 snt / litra

-> vastuullisuuslisä yhteensä maks. 3 snt/litra

KAIKILLE TILOILLE YHTEISET TOIMENPITEET: LUONNON MONIMUOTOISUUS JA ILMASTO

- Monimuotoisuusala **0,1 snt/l**
- Ympäristösopimus **0,2 snt/l**
- Valio Carbo® -ympäristölaskennan tekeminen ja päivittäminen **0,1 snt/l**
- Tila on käynyt hiiliviljelijäkoulutuksen **0,1snt/l**
- Hiiliviljelytoimenpiteet käytössä **0,5 snt/l**

4.3 Hiiliviljelytoimenpiteet käytössä (0,5 snt/l)

80 % maidontuotantoon käytettävän rehuntuotannon pinta-alasta tulee olla toimenpiteiden piirissä.

KIVENNÄISMAAT

Nurmenviljelyssä

- Monilajinen nurmi: vähintään 4 lajia, joista vähintään 1 syväjuurinen. (Esimerkkejä syväjuurisista lajeista: ruokonata, sinimailanen, rehumailanen, koiranheinä, puna-apila, valkoapila, rehukattara, sikuri, keltamaite, virnat, rainata)
- Niittokorkeus vähintään 10 cm (poikkeuksena nurmen mekaaninen päättäminen)
- Karjanlannan käyttö vähintään nurmen perustamisvuonna
- *Suositus: Muokkauksen vähentäminen, keinoina mm. täydennyskylvö, suorakylvö, kevytmuokkaus, nurmikierron pidentäminen*

Viljanviljelyssä

- Lohkoilla, joilla kasvatetaan viljaa, käytetään alus-/kerääjäkasveja (esim. nurmi), poikkeuksena syysviljat

MUUT MAALAJIT (kun lohkoista on yli puolet eloperäistä maata esim. turvemaata, multamaata, erm kivennäismaata):

- Kasvatetaan nurmea, ei viljaa, lukuun ottamatta suojaviljaa.

MITÄ OLEMME JO SAANEET AIKAAN?

VALIO PIENENTÄÄ PÄÄSTÖJÄÄN SUUNNITELLUSTI

Valion ilmasto-ohjelman lähtötaso on määritetty vuoden 2019 päästöjen perusteella.
Vuonna 2021 Valion Suomen toiminnoissa saavutettiin päästövähennyksiä vuoteen 2019 verrattuna seuraavasti:

-6%

Kokonaispäästöt yhteensä
Scope 1, 2 ja 3

-15%

Lämpö ja kylmäaineet
Scope 1

-27%

Lämpö ja sähkö
Scope 2

-3%

Logistiikka
Scope 3

-4%

Raakamaito
Scope 3

VALION KESKEISIMMÄT SAAVUTUKSET ILMASTOTYÖSSÄ

Biokaasun tuotanto ja hyödyntäminen

- Suomen Lantakaasu Oy:n perustaminen 2022 (tavoite 1 TWh polttoainetta)
- Suunnitteilla Suomen suurin biokaasulaitos
- 20 maitotilaa osallistuu biokaasuntuotantoon
- 5 biokaasulla kulkevaa maitoautoa

Eläinten hyvinvointi, ruokinta ja jalostus

- Kaikki tilat eläinterveyden seurantajärjestelmässä
- Metaania vähentävää ruokintainnovaatiota pilotoitu noin 400 valiolaisella lehmällä
- Jalostuksen ansiosta maidontuotannon metaanipäästöt pienentyneet 60 vuodessa 57%

Turvepeltojen päästövähennykset

- Turvepeltojen viljelysuositukset Valion maitotiloille julkaistu
- Päästöjen mittaamista kuuden valiolaisen tilan turvepelloilla
- Tieteen ja käytännön yhdistämistä: ilmastoviisaiden viljelytekniikoiden testausta 11 valiolaisella tilalla

Hiiltä sitovan nurmi- viljelyn tehostaminen

- Noin 1000 koulutettua hiiliviljelijää
- Yli 1100 tilalla tehdään hiiliviljelytoimia (vastaa 20% tilojen peltopinta-alasta)
- 6 erilaista Valio Carbo® nurmensiemenseosta
- Pellon hiilivuomittaus neljällä valiolaisella tilalla
- Yhteistyötä ja huipputukimusta
- Tilapilotit ja innovaatiot

Uusiutuva energia ja energiatehokkuus

- Olemme lisänneet uusiutuvan energian käyttöä tehtaillamme
- Valion suurin energiatehokkuusinwestointi: Lapinlahden tehtaan savukaasulauhdutin-lämpöpumppujärjestelmä
- Jo noin sadalla maitotilalla on aurinkopaneelit

Etenemistä mitataan tiloilla vuosittain

- Noin 1900 Carbo hiilijalanjälkilaskentaa vuodelta 2021 (60% vastaanotetun raakamaidon määrästä)

Olemme mukana noin 30 tutkimushankkeessa

kotimaisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa

Uudet päästövähennysteknologiat

- Kehitämme alalle uusia teknisiä ratkaisuja metaanin talteenottoon navetasta
- Tutkimme ja kehitämme kiertotalousratkaisuja, esim. pakkaukset, muovit, energia ja ravinteet

JULKAISIMME KESÄLLÄ 2022 ILMASTO-OPPAAN VALIOLAISILLE TILOILLE

Painettu versio toimitettu tiloille syyskuun Maitojame-lehden välissä

E-versio

- suomeksi
https://ejulkaisu.grano.fi/valio/maitotilan_ilmastoopas#p=1
- på svenska
https://ejulkaisu.grano.fi/valio/mjolkgardens_klimatguide

Lue myös Valion vastuullisuusraportti 2021
<https://www.valio.fi/vastuullisuus/raportit/>

Vuoden 2022 saavutuksista kertova Vastuullisuusraportti julkaistaan huhtikuussa 2023

TAVOITTEENA HIILINEUTRAALI MAITOTILA?

Mahdollisuudet

Kuluttajan, Suomen ja EU:n näkökulmasta

- Maitotuotteet sopivat kestäväan ja ravitsevaan ruokavalioon
- Vastuullisuustyötä on tehty pitkään ja siitä voi olla ylpeä
- Mutta maailma muuttuu ja vastuullisuuden vaatimukset kasvavat ruoantuotannossa
- Mahdollisuus säilyttää kunnioitettu paikka suomalaisten ja kansainvälisten kuluttajien ruokavalioissa

Haasteet

- Kuka maksaa kehityksen/muutoksen kustannukset
- Ovatko kuluttajat valmiita maksamaan ilmastotehokkaammasta ruoasta enemmän?
- Tuonti ja kauppojen privat labelit haastaa
- Kuluttajien tietoisuuden lisääminen ilman viherpesu- ja maineriskiä
- Mikä on kaupan rooli?

Kotieläintuotanto – kuten myös muu alkutuotanto ja esim. tehdastuotanto on jatkuvan tarkastelun alla!

TAVOITTEENA HIILINEUTRAALI MAITOTILA?

Mahdollisuudet tiloille

- Kestävä ja hyväksyttävä ammatti, jossa voi kehittyä jatkuvasti
- Maan kasvukunnon ja vesitalouden parantaminen
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Resurssitehokkuus
- Eläinten hyvinvointi + ilmastotavoitteet
- Kiertotalous ja omavaraisuus, energia, ravinteet, jne. (kansallisesti ja tilatasolla)
- Visiointi – ei juututa vanhaan/perinteisiin liikaa – mielikuvitus ja foliohatut sallittua!
- Uusia tulonlähteitä

Haasteet

- Ymmärrettävää, että tuki- ja muu säädös- ja vaatimusviidakko uuvuttaa tiloja
- Tilat hyvin erilaisia
- Kannattavuuspaineet
- Lisääntyvä työ ja motivaation puute
- Ennakkoluulot ja asenteet muutosta kohtaan
- Epätasa-arvoiset lähtökohdat ja mahdollisuudet (esim. maalajit)

ILMASTOTIIMIN VINKIT TILOILLE

- Laske tilasi tuottaman maidon hiilijalanjälki vuosittain Carbo® ympäristölaskurilla
- Käy Hiiliviljelijäkoulutus ja tee uudistavan viljelyn suunnitelma
- Ota uudistavan viljelyn toimenpiteitä käyttöön tilallesi sopivalla tavalla
- Pohdi heikkotuottoisten turvepeltojen tarvetta tilallasi ja perehdy taloudellisiin kannustimiin metsityksen ja kosteikkojen näkökulmasta
- Panosta eläinten terveyteen ja kestävyysolosuhteilla ja ruokinnalla
- Suosi jalostuksessa pitoisuuksia tuottavia, kestäviä ja Rehunsäästö-indeksiltään hyviä eläimiä
- Suosi nurmirehualtaista ruokintaa, jotta mahdollisimman suuri osa pelloista olisi hiiltä sitovassa / päästöjä vähentävässä nurmiviljelyssä (verrattuna yksivuotiseen monokulttuuriin)
- Pohdi sivuvirtojen ja kierrätystuotteiden käyttöä esim. ruokinnassa ja lannoituksessa
- Pohdi, sosisiko tilallesi biokaasulaitos tai voisitko osallistua keskitettyyn biokaasuntuotantoon, jos sellainen olisi mahdollista
- Suosi uusiutuvaa energiaa ja harkitse aurinkopaneeleja
- Pohdi kuivitusratkaisuja esim. separoitu lanta, ruokohelpi, jne.

**Eurot edellä –
hiili mielessä!**

Lisää vinkkejä Valion Ilmasto-oppaassa 😊

LUKUVINKKEJÄ

Valio.fi

<https://www.valio.fi/vastuullisuus/ilmasto-ohjelma/>

Omistajalehti Maitojame

<https://www.maitojame.fi/>

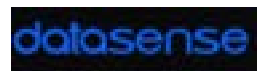
Valion vastuullisuusraportit

<https://www.valio.fi/yritys/artikkelit/valion-vuoden-2021-vastuullisuusraportti-on-julkaistu---tutustu-tuoreeseen-raporttiin/>

Valion vastuullisuusraportti 2022 julkaistaan huhtikuussa!

Valio
MAIDONTEKIJÄT

KYSYMYKSET & LOPPUKESKUSTELU

YHDESSÄ
KASVATAMME
kestävän
HUOMISEN

KIITOS!

Hiilen sitominen ja varastointi tilatasolla

Tero Tolvanen

Luomukasvintuotannon asiantuntija

ProAgria Itä-Suomi

Hiiliviljely

- Hiiliviljelyn tavoitteena on varastoida hiiltä maahan.
- Hiiliviljelyssä pyritään mahdollisimman suuriin satoihin ja kasvimassaan.
- Hiiliviljely on osa uudistavaa viljelyä.
  - Periaatteet: Maksimoi yhteytys, mikrobit ja suoja
- Hiiliviljelyssä keskitymme siihen, kuinka voimme turvata ja kasvattaa peltojen hiilivarastoa
  - Unohtamatta päästösäästöä

Hiilidioksidipitoisuus kertoo yhteyttämisestä ja hengityksestä

Multavuusluokat, joista noin puolet on hiiltä

Muokkauskerroksen
orgaanisen aineksen

<u>pitoisuus, %</u>	<u>Nimitys</u>	<u>Lyhenne</u>
• alle 3	vähämultainen	vm
• 3 - 5,9	multava	m
• 6 - 11,9	runsasmultainen	rm
• 12 - 19,9	erittäin runsasmultainen	erm
• 20 - 39,9	multamaa	Mm
• 40 -	turvemaa	esim. Ct, St, jne

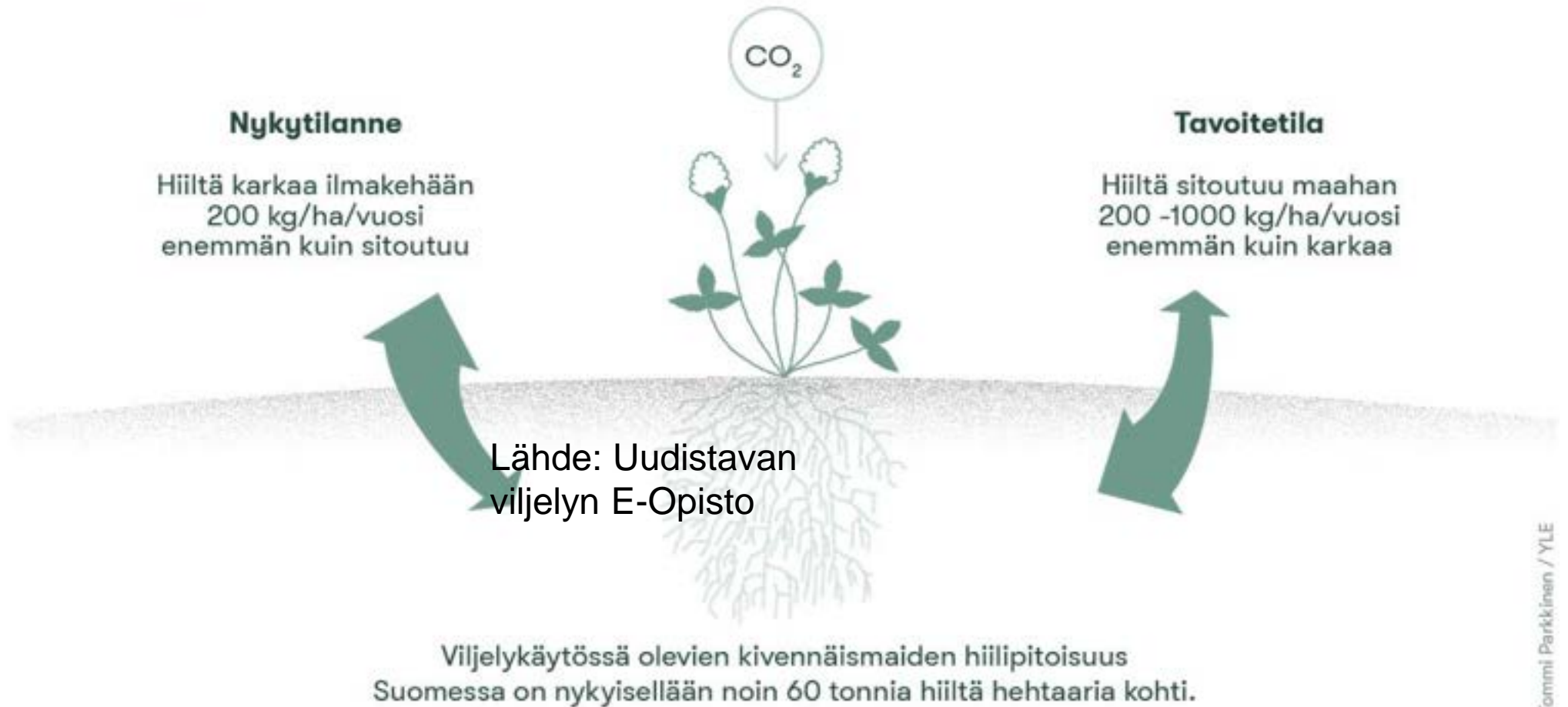
Multavuus näkyy herneen tuleentumisessa

Viljelykasvin vaikutus pellon hiilivarastoon

- Peruna ja juurikasvit -760 ... -1 300 kg C/ha/vuosi
- Vilja ja öljykasvit - 240 ... - 400 kg C/ha/vuosi
- Palkoviljat + 160 ... + 240 kg C/ha/vuosi
- Aluskasvit + 200 ... + 300 kg C/ha/vuosi
- Nurmet + 600 ... + 800 kg C/ha/vuosi

Maan hiilipitoisuus

Kuva 2. Maan hiilipitoisuus määräytyy maahan tulevan ja sieltä poistuvan hiilen erotuksena

Lähde: Uudistavan viljelyn E-Opisto Luku: "Hiiliviljely on osa uudistavaa viljelyä"

Hiiliasiaa edistävät

- Vesitalous kuntoon
  - Maahan on mahdollista myös ilmaa
  - Litimärästä maasta haihtuu väkeviä kasvihuonekaasuja
  - Turvemaille haetaan sopivaa vedenkorkeutta tutkimuksissa
    - Turha turpeen hajoaminen on suurin päästö
    - Säätosalojituksista ratkaisu?
    - Osalle vettäminen tai metsitys
  - Myös kivennäismailta karkaa edelleen metsän aikanaan sitomaa hiiltä

Hiiliasiaa edistävät

- Kasvun esteiden poistaminen
  - Sopiva pH
  - Rajoittavat ravinteet lisätään
    - Tutki myös hivenet
- Rungas kasvusto – maksimoi yhteytys
  - Paljon yhteyttävää massaa
  - Runsaasti juuria, ja syvälle maahan
  - Koko kasvukausi käyttöön

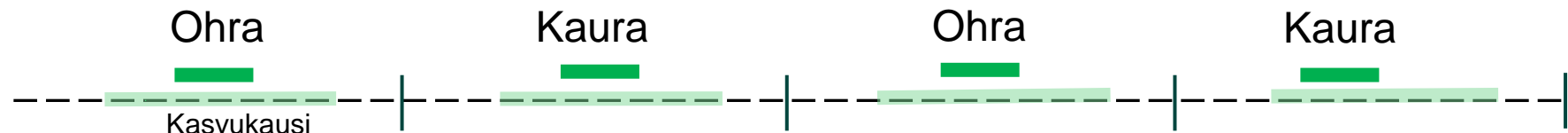

Hiiliasiaa edistävät

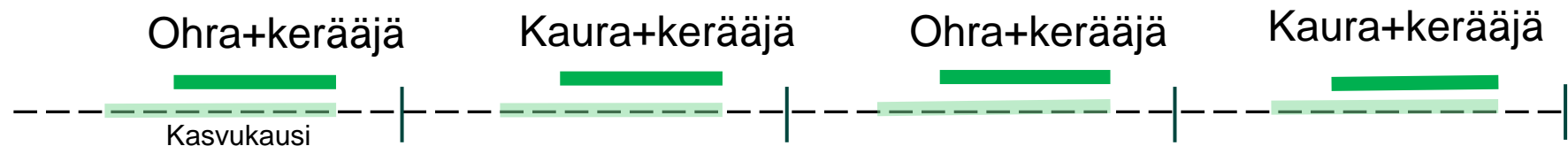
- Kasvipeitteisyys
  - Vihreät viikot tuovat aikaa yhteyttämiselle ja suojaavat maata kulumiselta
    - Kevyillä mailla kasvipeite on tärkeä myös kaliumin säilymisen kannalta
  - Aluskasvit (kerääjäkasvit)

Vihreät viikot viljelykierrossa

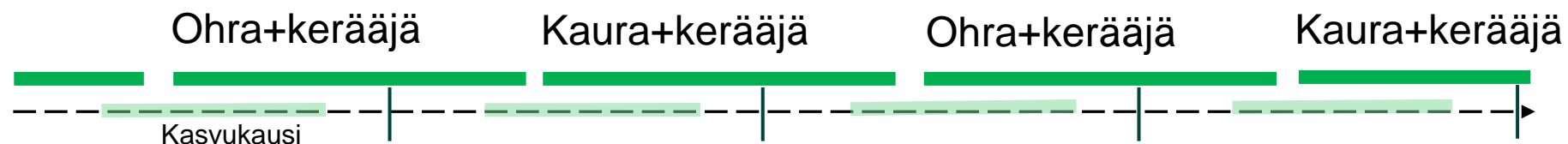
Perusviljat

Kerääjäkasvi mukaan

Talvehtiva kerääjäkasvi

Kerääjäkasvit

- Tavoitteena vahva kerääjäkasvusto niin, että viljelykasvikin menestyy
- Toimivaksi todettu keino on sekoittaa italianraiheinää 5 kg/ha kevätiljan siemenen joukkoon
  - Itäminen varmistuu
  - Ei nouse puintia haittaavaksi
  - Rivivälit jäävät paljaaksi alkukesäksi ☹️
    - Osan siemenistä voisi ripotella väleihin heinänsiemenlaatikosta tai kylvää myöhemmin rikkaäkeellä
- Myös muita keinoja kylvöön löytyy
  - Esim. hajakylvö kylvömuokkauksen yhteydessä

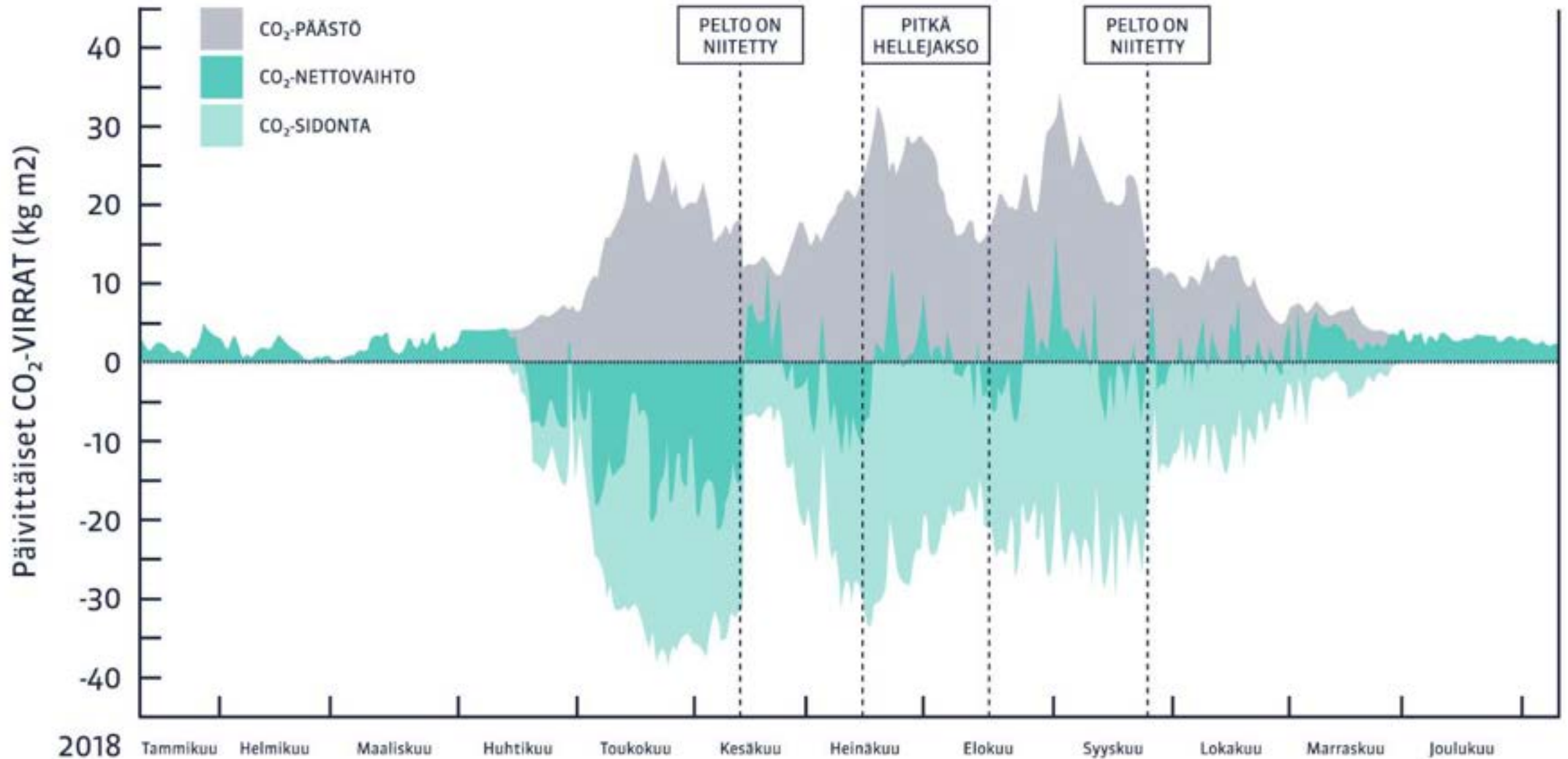
Kerääjäkasvi herneen puinnin jälkeen

Hiiliasiaa edistävät

- Kasvipeitteisyys
  - Vihreät viikot tuovat aikaa yhteyttämiselle ja suojaavat maata kulumiselta
    - Kevyillä mailla tärkeää myös kaliumin säilymisen kannalta
  - Aluskasvit (kerääjäkasvit)
  - Monivuotiset nurmet
    - Kasvattavat hiilivarastoa keskimäärin 800 kg/ha/vuosi
    - Myös nurmet ovat turvemaalla päästöpuolella!
  - Syyskylvöiset kasvit

Yhteytys!

Lähde: CarbonAction

Kuva 17. Pyörrekovarianssimittauksilla määritetty nurmen päivittäinen hiilitase Qvidjan tilalla Paraisilla vuonna 2018.

Nurmien hoitaminen

- Kylvö kauttaaltaan tiheiksi ja runsaslajisiksi
  - Koko aurinkopaneeli käytössä
  - Koko kasvukausi käytössä
  - Juuristoa ja lehvästöä monessa kerroksessa
  - Apilan juuristo varastoi hiiltä maahan hyvin
- Niitot harkiten
  - Jos mahdollista, niin nurmea lyhennetään kerrallaan vain 50 % korkeudesta
    - Juuristomassa säilyy
  - Säilytetään yhteyttävänä talven tuloon
    - Palkokasvien massa lahoaa heiniä paremmin talven aikana

Seoksella juuria useaan kerrokseen

Hiiliasiaa edistävät

Muokkauksen keventäminen

- Matala kääntö, syvä kuohkeutus
- Suorakylvö
  - Ensin kuivatus kuntoon!
  - Glyfosaatti on ristiriitainen juttu, mutta sopivissa oloissa käyttöä voi vähentää
  - Tautiaineita on vältettävä, että maan oma mikrobitoiminta ei häiriinny
  - Kuinka hiili saadaan riittävän syvälle maahan?

Eloperäisen aineksen lisääminen

Muokkauksen haittapuolet

Muokkaus päästää hiiltä, koska

- Se tuo happea eloperäisen aineksen hajotukselle
- Samaan aikaan puuttuu yhteyttävä kasvipeite
- Eroosiota on myös Suomessa

Valtaosa ravinnepäästöistä tapahtuu kasvukauden ulkopuolella

- Sulamisvedet tuovat piikin
- Talviaikainen kasvipeite on tärkeää
  - Kuinka se toteutetaan, jos tulee myöhäinen kevät?

Onko kynnölle vaihtoehtoa?

- Vai onko hyvä kyntö paras vaihtoehto?
- Onnistunut kasvusto on muokkaustapaa olennaisempi asia

Eloperäisen aineksen lisääminen

- Periaatteessa nopein keino lisätä hiiltä
- 40 tonnin kuormassa kompostoitua ravinnekuitua tulee hiiltä 4 – 5 tonnia
- Kymmenen vuoden kuluttua lisätystä hiilestä on jäljellä arviolta 20 – 40 %
- Biohiili on pysyvää, 80 % tallella 10 vuoden kuluttua levityksestä
- Mudan ajaminen lähistöltä harkintaan

Metsäteollisuuden kuitua nurmelle

Missä nopeimmat tulokset?

- Vähämultaaisella savimaalla
  - Viljely helpottuu selvästi multavuuden lisääntyessä
  - Hiili varastoituu helposti, koska saves suojaa sitä mikrobien hajotukselta
- Hietamailla olisi tarvetta, mutta hiili tarttuu sinne heikommin
  - Biotiitti kalkitusaineeksi
- Turvemailla keskitytään varjelemaan hiiltä
  - Lisäämisen mahdollisuutta ei ole näköpiirissä

Hyödyt viljelijälle

- Parempi satotaso
  - Oranki –hankkeen tutkimuksen perusteella yhden prosenttiyksikön nousu maan hiilipitoisuudessa lisäsi kevätiljojen satoa 400 – 675 kg/ha
- Helpompi muokata
- Maa kestää paremmin sekä kuivuutta että märkyyttä
- Puskuroi myös taudinaiheuttajia vastaan
- Hyvä mieli 😊
- Hiilituki, hiilikauppa?

Vaikuttavimmat keinot kertauksena

1. Vältetään yksivuotisia kasveja turvemaidilla
2. Kylvetään kerääjäkasvit kaikille yksivuotisille kasveille
3. Tuottavat nurmet, jotka sisältävät syväjuurisia kasveja
4. Keskitetään viljely hyvälle lohkoille, ja valmistaudutaan muuttamaan toivottomien lohkojen maankäyttömuotoa
5. Eloperäisen aineksen tuominen kierron ulkopuolelta
6. Pohditaan muokkausasioita, miksi ja miten?

Mitä käytännön mahdollisuuksia tarjolla maidon hiilijalanjäljen pienentämiseksi?

Auvo Sairanen,
Erikoistutkija, Luke Maaninka
HiiliMaito-hanke 7.2.2023

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

PRO
Agria

© Luonnonvarakeskus

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Ilmastoystävällinen maito

Vähemmän viljaa

- Nostetaan nurmen osuutta lypsävien rehusta 55 % → 65 %
- Pienennetään LULUCF päästöjä
- Lisää apilaa rehuun

Vähemmän metaania

- Väkirehuun kasviöljyä tai sallittuja lisäaineita
- Myllyteollisuuden sivutuotteet

Talous

- Paljonko yhden CO₂-e tonnin vähentäminen maksaa ?

Turvepellot

- Nurmirehun osuuden ja satotason nosto vähentää turvepeltojen tarvetta
- Muokkauskertojen minimointi, ei puintviljaa turvemaalle

Systemilaskenta

- Kaikki vaikutukset lasketaan tilatasolla
- Systemikehitys huomioi umpikauden, uudistuseläimet, laitumen, lietteenlevityksen ym.

Muutamia käsitteitä

- **Hiilijalanjälki (HJJ):** tuotteen sisältämä **CO2-ekv** määrä tuoteyksikköä kohti
- **CO2-ekv.** kaasumaisten kasvihuonekaasujen summa standardoituna hiilidioksidin kasvihuonevaikutuksen kanssa
- Allokaatio: mikä osa tuotteen HJJ:stä tulee mille osalle tuotetta
- <= energia, kuiva-aine tai europerusteet esimerkkeinä
- Korvausvaikutus: minkä tuotteiden käyttöä voidaan vähentää. Esim hake korvaa kivihiihtä.
- **Kompensaatio:** ostetaan markkinoilta päästövähennyksiä. Kauppias voi luvata vaikka istuttaa puita Afrikkaan, tai maidontuottaja voi lisätä 3NOP lisäainetta rehuun
- **Päästösektori:** päästöraportoinnissa käytettävä luokka. Päästölähde kuuluu vain yhteen sektoriin.

Päästösektorit

1. Energia
2. Teollisuusprosessit ja tuotteiden käyttö
3. Maatalous
4. Maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous (LULUCF)
5. Jätteidenkäsittely

Maataloussektori

Kotieläinten ruansulatus (CH₄)

Lannankäsittely (CH₄, N₂O, (NMVOC))

Maaperä (N₂O, NMVOC)

- Väkilannoitteet
- Orgaaniset lannoitteet
- Lanta laidunnuksesta
- Kasvintähteet
- Mineralisaatio
- Orgaanisten maiden muokkaus
- Epäsuorat päästöt

Kalkitus ja urean käyttö (CO₂)

Kasvintähteiden poltto (CH₄, N₂O, (NO_x, CO, NMVOC))

Tilastokeskus 1990-2020

Suomi 47 Mt CO₂-e.

Maatalous 1	6,6 Mt
• Kotiel metaani	2,1 Mt
• Lannan käsitt	0,7 Mt
• N ₂ O	3,6 Mt
• Kalkitus	0,2 Mt

Maatalous 2

• LULUCF	8,9 Mt
• Energia	0,5 Mt

Yhteensä maatalous 16 Mt

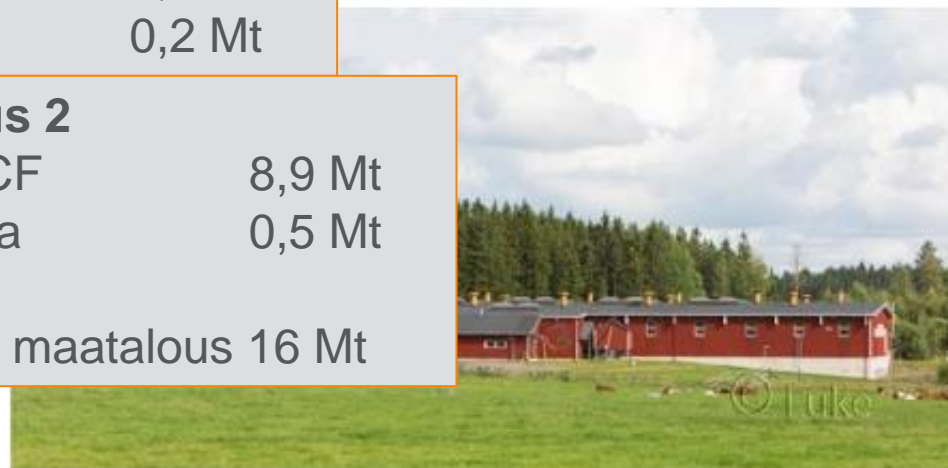
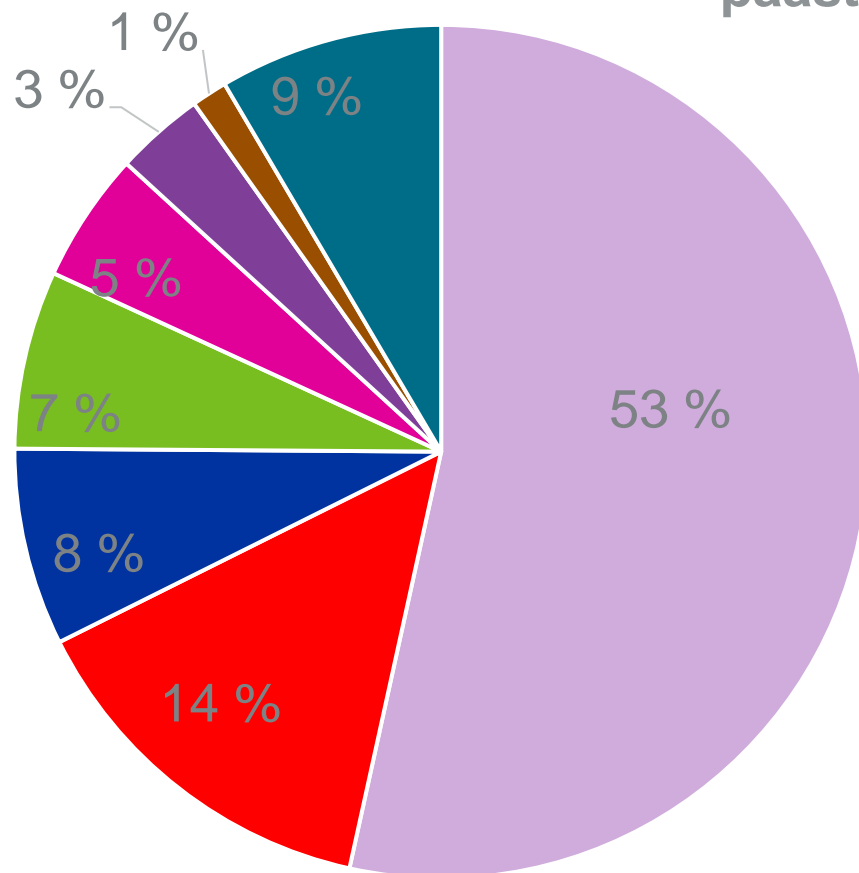

Photo: Luke/ Erkki Oksanen

Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt (14,8 Mt CO₂ eq) päästölähteittäin

- Turvemaiden viljely
- Kotieläinten ruoansulatuksen metaani
- Lannoitteiden ja lannan käyttö viljelyssä
- Energia
- Lannan käsittely ja varastointi
- Kivennäismaiden viljely
- Kalkitus
- Muut

Päästöt pellonkäytön kautta, IPCC

Taulukko 1. IPCC:n arviointiraporttien (SAR ja AR4 ja AR5) mukaiset GWP-kertoimet

	SAR (1996) ¹⁾	AR 4 (2007) ²⁾	AR 5 (2014)
CO ₂	1	1	1
CH ₄	21	25	28
N ₂ O	310	298	265
SF ₆	23900	22800	23500
NF ₃		17200	16100
HFC- ja PFC-yhdisteet ³⁾	140–11700	12–17340	4–12400

1 kg C = 3,67 kg CO₂-e

Laskennassa käytetyt kertoimet peltojen KHK päästöille

	CO ₂ -e, kg/ha/v
Nurmi, kivennäinen	170
Nurmi, turve	21000
Vilja, kivennäinen	2500
Vilja, turve	28000

Keinoja hiilijalanjäljen pienentämiseen

1. Metaani-inhibiittorit, Boaver
2. Karkearehuvaltainen ruokinta
3. Lypsylehmien elinikä
4. Liharotusiemennykset
5. Mineraalilannoituksen vähentäminen
6. Pitkäikäiset nurmet
7. Ruokohelpi
8. Turvemaiden ennallistaminen, energiapuun viljely
9. Tilusjärjestelyt

1. Boaver, 3NOP

- Saanut EU-hyväksynnän rehulisäaineeksi v 2022
- Voi käyttää lehmille, emolehmille ja uudistukseen käytettäville siemennetyille hiehoille
- Käyttö lihantuotantoon kasvatettaville eläimille lupahakuvaiheessa
- Hinta vielä auki, koska tuote on vielä kaupallistamisvaiheessa. 70 € hiiliekvivalenttitonin mukaan laskettuna kustannus olisi 1 snt/maitolitra
- Käytöstä ei ole tuottajalle muuta etua kuin metaanintuotannon väheneminen (25 %) joten kustannus pitää kattaa kompensatiomarkkinoiden kautta

Kompensaatio = toteutetaan hiilensidontatoimenpiteitä jossain ja maksetaan niistä

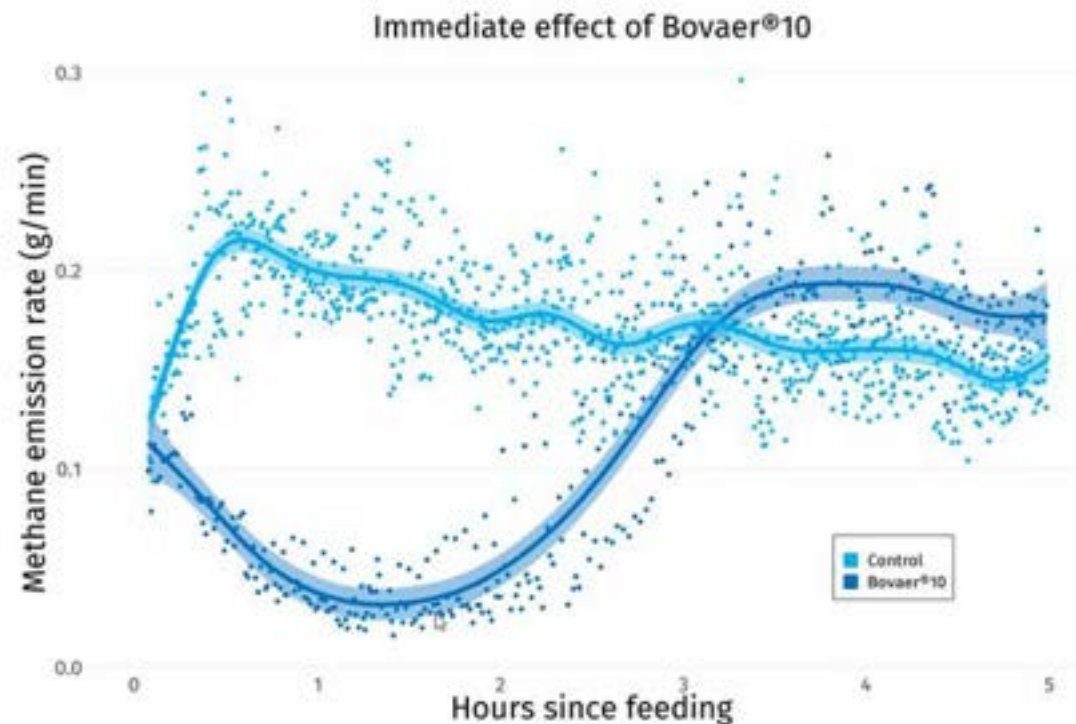
Toimenpiteen täytyy olla lisäinen

1. Boaver, 3NOP

- 3 nitro-oksipropanoli, entsyymaattinen yhdiste joka haittaa arkkibakteerien metaanisynteesiä. Hiilihydrattien hajotus pötsissä tuottaa vetyä, jonka bakteerit sitovat metaaniksi ja poistuu röyhtäilyn mukana
- Ei vaikuta eläinten terveyteen, syöntiin, rehun sulatukseen, tuotoksiin, mikrobistoon.
- Ei aiheuta jäämiä, koska metaboloituu täysin pötsissä, hajoamisaika 2h
- Nopea hajoaminen vaatii lisäaineen saantia ympäri vuorokauden
  - Toimii seosrehuruokinnassa
  - Suomalainen erillisruokinta ja rakeistetut rehut soveltuvat Boaverille seosrehua huonommin

Vaikutus ei ole additiivinen öljyruokinnan kanssa eli kasviöljy vähentää vastaavasti Boaverin tehoa

Rate of methane emissions (g/min) from point of feeding Bovaer® 10 in small supplemental feed over 5 h, cows fed TMR

1. Boaver, 3NOP

- Meneillään tutkimushanke Boaverin kotimaiseksi sovellukseksi
- Kuluttajatutkimus => meneekö lisäaineen ryydittämä tuote kaupaksi
- Onnistuuko rakeistaminen ja erillisruokinta. Rakeistus kuumentaa rehun 80 asteiseksi ja lisäaine alkaa hajota.
- Käyvätkö lehmät tarpeeksi usein kioskillä
- Jako seosrehussa onnistuu
- Vähennyspotentialiaali 25 % metaanintuotannosta eli 15 % maidon "perushiilijalanjäljestä" eli 0,15 kg CO₂-e

Myös muita inhibiittoreita tarjolla

- RumenGlass – uusi ja ei varmuutta toimivuudesta
- Biohiili – ei toimi
- Kasviöljyt – liian kallis
- Bromoformia sisältävät levät – hankala saada hyväksytyksi

2. Karkearehuvaltainen ruokinta

	Tavanom 45 % vr	Kr valtain. 35 % rouh	Kr valtain. 30 % pur
Säilörehu, ha	129	145	140
Kokovilja, ha	0	0	0
Vilja, ha	127	96	93
Muu käyttö, ha	0	15	21
Yht ha	256	256	256
ekm, kg	31,3	30,7	30,7
maito, kg	30,2	29,4	30,0
kg ekm/kgka	1,47	1,48	1.50
Metaani, g/kg ekm			
Umpikausi	1	1	1
Uudistus	4	4	4
Lypsykausi	14	15	13
g CH4 / kg ekm	20,0	20,2	18,9
g CO2-e / kg ekm	560	565	528

Lehmiä 130 kpl
 Uudiskarjaa 105
 Peltoala sisältää kaikki rehut paitsi valkuaisrouhe
 Vr määrän pieneneminen ei vähennä rouhetta
 Nurmisato 6500 kgka/ha, brutto
     Tavanomaisella D 680 g/kgka
     Karkearehuvaltaisella D 700 g/kgka
 Viljasato 3000 kgka/ha

Karkearehuosuuden nosto pienentää tuotosta vain vähän, jos säilörehun laatua saadaan nostettua.

Jos rehunteossa ei onnistuta niin sitten väkirehun osuuden pienentäminen ei taloudellista

Rypsipuriste ja kaura sisältävät öljyä ja alentavat metaanintuotantoa 5 %. Tuotos alenee vain vähän vr 45 verrattuna.

2. Karkearehuvaltainen ruokinta

Maankäyttösektorin (LULUCF) CO₂-e päästö koko tilaa kohden

Päästölähde	Perus 45 % vr	Rouhe 35 % vr	Puriste 35 % vr	
Säilörehu	21.9	24.7	23.8	tn CO ₂ -e /v
Vilja	317.5	240.0	232.5	tn CO ₂ -e /v
Muu peltoala	0	0	0	tn CO ₂ -e /v
Yhteensä	339	265	256	tn CO ₂ -e /v
Maito, ekm kg/v	1302080	1277120	1198080	kg/v
Peltopäästö	0.26	0.21	0.21	CO ₂ -e, kg/kg ekm
Metaani	0.56	0.57	0.53	CO ₂ -e, kg/kg ekm
Metaani + pelto	0.82	0.78	0.74	CO ₂ -e, kg/kg ekm

- Laskelmassa viljelty pelto on päästö
- Muu ala on poissa maidontuotannosta, voitaisiin käyttää hiilensidontaan
- Karkearehuvaltainen alentaa päästöjä 5 % perustasolta 1 kg CO₂-e per maitokilo
- Karkearehuvaltainen + puriste + kaura alentaa päästöjä 10 %
- Boaver vähentää metaanipäästöjä 25 % => maksimi päästövähennys LULUCF + Boaver ehkä 25 %, eli maidon perus HJJ 0,75 kg CO₂-e /maitokilo
- Hiiliviljelytoimenpiteet lisäksi

Väkirehuvaste, talous

Väkirehu %	35 %	45 %	55 %	35 %	45 %	55 %	35 %	45 %	55 %
D-arvo	660	660	660	680	680	680	700	700	700
Säilörehu	13.3	11.8	10.1	13.5	12.0	10.2	13.8	12.2	10.3
Ohra	4.6	7.5	10.4	5.1	7.9	10.9	5.8	8.5	11.3
Rypsirouhe	2.6	2.2	1.8	2.2	2.0	1.5	1.6	1.5	1.3
Syönti, kgka	20.5	21.5	22.3	20.9	21.9	22.6	21.3	22.2	22.9
Maito, vuosituotos	9504	9944	10202	9697	10100	10273	9823	10183	10369
Maito, kg/pv	29.2	30.6	31.4	29.8	31.1	31.6	30.2	31.4	31.9
ekm, kg/pv	30.6	32.2	33.1	31.5	32.9	33.5	32.2	33.4	33.9
Hyväksikäyttö ekm/kgka	1.50	1.50	1.48	1.51	1.50	1.48	1.51	1.50	1.48
Rehukate	11.96	12.35	12.41	12.41	12.69	12.63	12.80	12.97	12.86

Hinnat

Säilörehu 0.17 / 0.18 / 0.19 €/kgDM

Ohra 0.36 €

Rouhe 0.57 €

Maito 0.60 – 0.62 €/kg

Rehujen hinnat ovat nousseet, mutta niin myös maito => ruokinnan optimi ei muuttunut paljoakaan

Korkea sulavuus aina paras, mutta ei sitä aina saa. Tarvitaan sekä ammattitaitoa että tuuria

Karkearehuosuuden maksimointi vähentää markkinahintojen heiluntatuskaa

3. Lypsylehmien elinikä

- Lypsylehmien poistoista suurin osa on harkinnanvaraisia.
- Poistopäätökseen vaikuttaa suurimmalta osaltaan eläinten terveys (utaretulehdus, jalkavaivat, hedelmällisyys, ruokinnalliset ongelmat). Lehmä poistetaan, kun hoitotyön määrä ja/tai hinta kasvavat liian suureksi.
- Poistopäätöstä voitaisiin lykätä myöhemmäksi, mikäli keskiarvon ylittäviltä päiviltä saataisiin kompensatiokorvaus. Jokainen lisäelinpäivä vähentää uudistuksen tarvetta ja säästää rehua.
- Kompensaatiohinta voidaan laskea säästyvän uudishiehon päivittäin tuottaman hiilijalanjäljen perusteella.

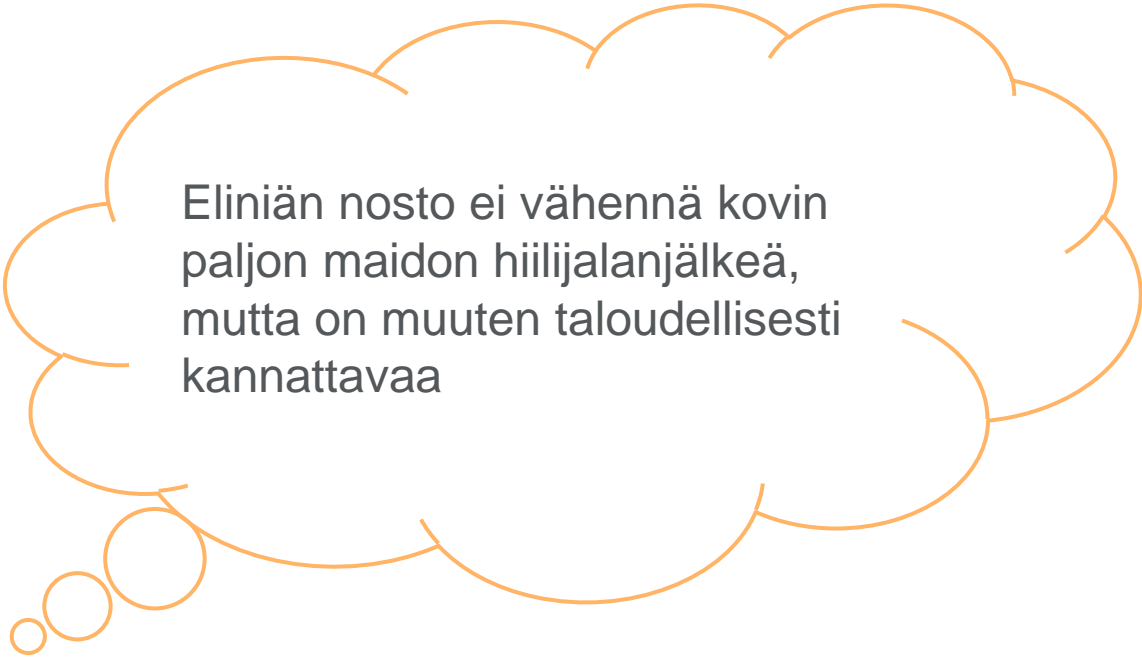
Lehmän yhden käyttöikäpäivän lisääminen vähentää hiehon ruokinnasta peräisin olevaa HJJ:tä **0.001 CO2 ekv. / pv**

Laskennassa käytettyjen rehujen HJJ-arvot voi vielä muuttua...

Lehmän elinikä, vuotta	Hiehon ruokinnan HJJ, CO2 ekv. / pv
5.25	1.65
5.50	1.52
5.75	1.42
6.0	1.33
6.25	1.25
6.5	1.18

3. Lypsylehmien elinikä

- Uudistusprosentti 35 => 25 eli 0,75 elinvuotta lisää lehmälle tekee
  - Säästö hieherehuissa 8 g CO₂e /maitokilo
  - Säästö metaanissa 34 g CO₂e /maitokilo
  - Yhteensä 42 g eli HJJ pienenee 4 % yksikköä

Eliniän nosto ei vähennä kovin paljon maidon hiilijalanjälkeä, mutta on muuten taloudellisesti kannattavaa

4. Liharotusiemennykset

Lisää maidontuotannon uudistuksen ulkopuolelle jäävien vasikoiden lihantuottokykyä ja samalla rehuhyötysuhdetta
Liharotusiemennysten osuus 25 % Suomessa (Faba 2021) >>> mahdollisuus nostaa yhdessä sekstatun siemenen kanssa 70-75 % kaikista siemennyksistä

Kompensaatio voidaan laskea:

- Lyhyempänä loppukasvatusaikana
- Painavampi, lihakkaampi teurasruho

Esimerkki: puhdas ay-sonni vs. ay x blondi –risteytys (Huuskonen et al. 2014, J. Agric. Sci. 152: 504-517).

	Ay-sonni	Ay x Ba -sonni
Teurasikä, vrk	590	590
Teuraspaino, kg	330	374
Rehun kulutus kasvatuskaudella, kg ka	4 660	4 660
Kg ka / teuras-kg	14,1	12,5

5. Mineraalilannoituksen vähentäminen, apila

- Nurmentuotannon hiilijalanjäljestä noin puolet muodostuu fossiiliseen vetyyn perustuvan typpilannoitteiden valmistuksen CO₂ päästöistä ja lannoitteiden N₂O päästöistä
- Lannoitteiden käytön minimointi alentaa kustannuksia, satoa ja ilmastokuormitusta
- Integroidussa tuotannossa päästöt tuotettua kuiva-ainekiloa kohti ovat pienimmät

Päästö maitokiloa kohti

Tavanom	Integroitu	
200	100	lannoitustaso, kg N
1532	766	Lannoitteiden valmistus + levitys, kg CO ₂ e/ha
6000	4800	Satotaso kgka/ha (-20 %)
0.26	0.16	kg CO ₂ e /kgka nurmea
13	13	säilörehun kulutus, kgka/pv, sis varastotappio
31	31	maitoa ekm kg/pv
0.42	0.42	säilörehua per kg ekm
0.11	0.07	kg co ₂ e /kg ekm

Ostotyypin korvaaminen apilaviljelyllä

- Typpilannoitus kohdennetaan keväälle
- Jälkisato apilapitoinen, ei välttämättä ollenkaan ostolannoitusta
- Kolmas satovuosi kokonaan nurmivaltainen
- Päästövähennys luokkaa 40 g CO₂e/kg ekm
- Maidon HJJ pienenee perustasoon verrattuna 4 %

6. Pitkäikäiset nurmet

- Nurmen uusiminen vapauttaa hiiltä kivennäismailla 2300 kg CO₂e (IPCC)
- Joka neljäs vuosi uusittuna päästö 0,1 kg CO₂e / kgka säilörehua
- Eli noin kolmasosa N-lannoitukseen verrattuna
  - Päästö riippuu täysin käytössä olevasta maalajista
  - Turvemailla nurmen uusiminen vapauttaa 0,3 kg CO₂e / kgka säilörehua
- Nurmikierto neljä satovuotta + suojavilja realistinen tavoite

Pitkäikäiset nurmet vaativat osaamista
Suorakylvö sovellettuna
Investoinnit ojitukseen, kalkitus, rikkaruohontorjunta..
Maan tiivistyminen, vetoletkulevitys, renkaat

6. Pitkäikäiset nurmet, JuuriHiili hanke

Negatiivinen luku = päästö. Hiilitase vs hiilisyöte

Toimenpide	KHK-tase: keskiarvo (min -max)	Indikaattori	Valvottavuus	Valvonnan taso	Raportointi
Typpilannoitus - 0 - 150 - 300	khk-tase tn C/ha/v -1,0 (-1,4 – -0,4) -0,6 (-1,1 – +0,3) -0,9 (-1,0 – -0,8)	N kg/ha	Laskennallinen	Tilakohtainen	Lohkokirjanpito
Nurmen uusiminen (kevätkyntö) - nurmivuosi - uusimisvuosi	khk-tase tn C/ha/v 1,0 (-0,1 – +2,4) 0,3 (0 – +0,6)	Nurmikierron pituus	Valvottavissa	Lohkokohtainen	Lohkokirjanpito
Uudistamistapa	Potentiaalinen vaikutus	Menetelmä	Ei valvottavissa	Lohkokohtainen	Lohkokirjanpito
Hiilisyöte*					
Kasvilaji: - Ruokonata - Timotei - Timotei/nurminata - Puna-apila	Syöte, tn C/ha (0-40 t/m) +2,5 +1,8 +1,7 (+1,9)	Kylvösiemen Lajintunnistus	Kohtalaisesti	Lohkokohtainen	Lohkokirjanpito
Karjanlannan käyttö* - Liete 20–40 tn/ha - Kuivalanta - Biokaasulaitoksen käsittelyjäännös	Syöte, tn C/ha/v +0,5 – +1,0 +2,0 – +3,0 +0,3 – +0,8	Käyttömäärä (lantalaji)	Laskennallinen	Tilakohtainen	Lohkokirjanpito

* pitoisuuksien ja levitysmäärien vaihtelu suurta

”Vaillinaisilla tiedoilla tulee vaillinaisia ohjeita”

- Kvantitatiivista tietoa on toistaiseksi liian vähän
- Pitkä sänki ei itsetarkoitus. Ehkä 10 cm riittää.
- Hiilensidonta on riippuvainen maan multavuudesta (=hiilipitoisuus alussa)
- Kasvipeitteisyyden maksimointi
- Juuriston kehitystä tukevat toimenpiteet
- Kohtuullinen N-lannoitus

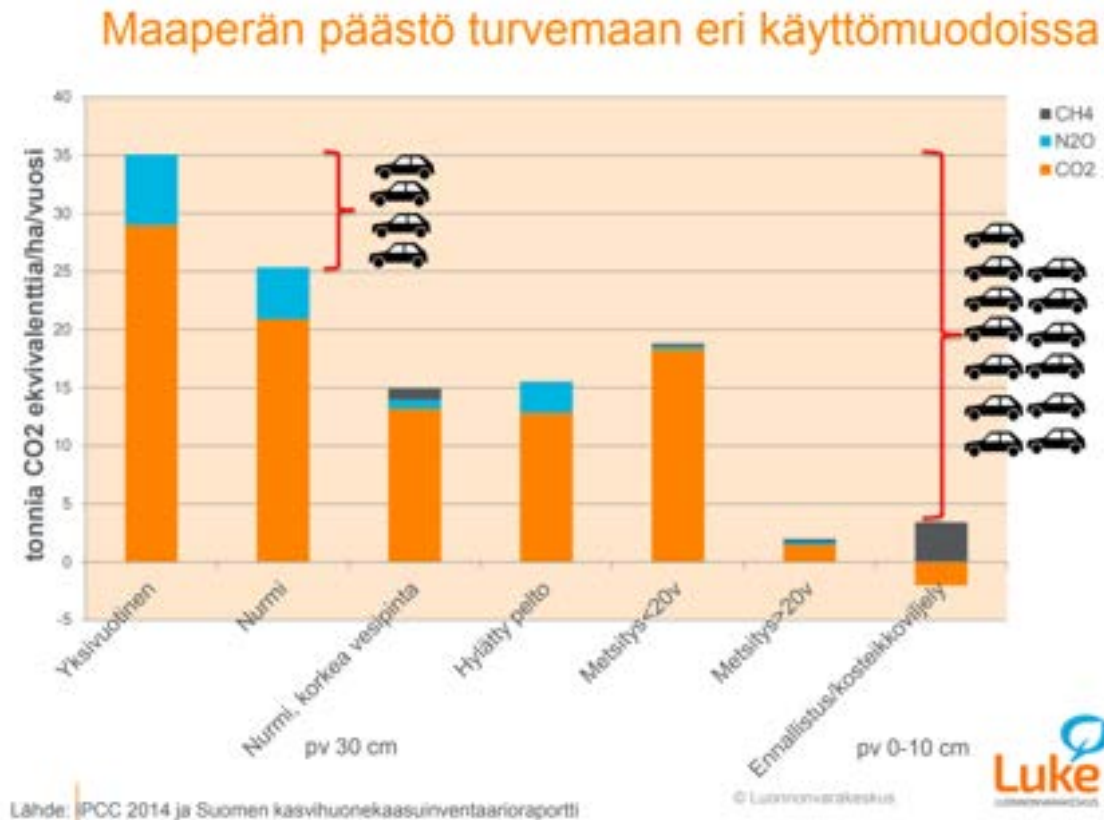
7. Ruokohelpi

- Laajajuurinen, sietää märkyyttä, turvemaille
  - Kuivikekäyttöön toukokuussa korjattuna pitkäikäinen kasvusto
  - Kuloheinänä murskaantuvaa, kesäkorjuussa heinämäistä
  - Jos korvaa kuiviketurvetta niin toimii välillisesti päästövähentäjänä
  - Heikkomultaisilla mailla voi toimia myös hiilensitojana
-
- Ruokonata ja puna-apila myös syväjuurisia, hiiltä sitovia kasveja

8. Turvemaiden ennallistaminen, energiapuun viljely

Turvemaalla viljelyn nurmen HJJ 1,6 kg CO₂e/kg ekm (kuvio Kristiina Regina)

Mutta

- Maan päästökertoimet voi olla ihan jotain muuta kuin kuviossa käytetty
  - Päästö riippuu turvekerroksen paksuudesta, mittaustekniikasta, vesitaloudesta...
- Ennallistaminen ei tapahdu noin vain, pellon hylkääminen ei ole ennallistamista
- Nopeakiertopaju yksi energiapuvaihtoehto, hieskoivu toinen

9. Tilusjärjestelyt

- Enemmän talous- kuin ympäristökysymys
- Esimerkki muuten vaan tuotannon tehostamisesta, jossa esteenä perinteet ja arvot
- Ympäristön kannalta paras toimintamalli on tehokas tuotanto. Tehokas EI tarkoita maksimaalista tuotantoa vaan että saadaan paras tuotto suhteessa käytettäviin tuotantopanoksiin
- Työ on tärkein tuotantopanos ja tilusjärjestely on esimerkki työn tehostamisesta. Polttoaineen ja koneiden kulutuksen väheneminen on laskettavissa ympäristökuormituksen pienenemiseksi

Maidon hiilijalanjälki koostuu maatalouden osuudesta + energia + LULUCF. Viimeisimmän suuruus riippuu pitkälti turvemaiden osuudesta tuotannossa.

Keinot pötsin metaanintuotannon rajoitukseen 5-25 %.
Maidon HJJ vähennys luokkaa max 15 %.

Karkearehuvaltaisen strategian kannattavuus riippuu väkirehun hinnasta. Keskimäärin pienentää rehukatetta.

Ostolannoituksen vähentäminen vaatii lisää osaamista, mutta parantaa sekä taloutta että ympäristöä.

Tiedot maaperän hiilensidontamahdollisuuksista ovat vielä puutteellisia.

Maidon HJJ pienentäminen koostuu pienistä pisaroista. Tässä esitettyjen toimenpiteiden summavaikutuksena päästään 0,7 kg CO₂-e/maitokilo

NURMEN TUOTANNON
TEHOKKUUS
HIILIVILJELYTOIMENPITEILLÄ

Hiiliviljely

- ▶ Kaikki kasvien viljely on lähtökohtaisesti hiiliviljelyä
- ▶ Kasvit sitovat hiiltä ja tuottavat happea
- ▶ Maatalousmaa ja kasvinviljely sitovat ilmakehän hiilidioksidia ja ovat mahdollinen hiilinielu
- ▶ Hiiliviljelyn menetelmät ovat perinteisesti hyvään viljelytapaan kuuluvia toimenpiteitä kuten
  - ▶ Tasapainoinen lannoitus
  - ▶ Karjanlannan käyttö
  - ▶ Viljelykierto
  - ▶ Peltomaan kasvipeitteisyydestä huolehtiminen
  - ▶ Pidättäytyminen maan tarpeettomasta muokkauksesta

Maatila Vanha Mikkilän

Hiiliviljelytoimenpiteet

- ▶ Suunnitelmallisuus esim. lannoituksissa, sadonkorjuussa, kylvöissä ja kaikissa peltoviljelyn osa-alueissa
- ▶ Oikea aikaisuus
- ▶ Pellolla liikkuminen, ei olla siellä rallikuskeja ☺ (rengaspaineet)
- ▶ Automaattiohjauksen hyväksikäyttö (tarkkuus)
- ▶ Atfarm -lannoituksen optimointi tulevaisuudessa
- ▶ FieldSense sääasema kesälle 2023.. Mikroilmasto yms.
- ▶ Kylvä oikeaan aikaan, seuraa viljelykasvien kehitystä
- ▶ Kerääjäkasvien käyttö (esim. Timotei/Raiheinä), riimut piensiemenkylvölaitteessa (hajalevitys)
- ▶ Ruiskuta optimaalisissa olosuhteissa ja tarpeen mukaan
- ▶ Korjaa sato oikeaan aikaan
- ▶ Niittokorkeuden nosto vähintään 10cm
- ▶ Syväjuuriset nurmi- tai palkokasvit esim. apila (monilajinen nurmiseos)
- ▶ Uusiutuvien energialähteiden hyväksi käyttö ((aurinkovoima, (biolaitokset tulevaisuudessa))
- ▶ Uudistavan viljelyn e-Opisto

Maatalouden hiilensidonta

- ▶ Hiilensidontaa voidaan lisätä huolehtimalla pellon kasvukunnosta
- ▶ Tämä vaikuttaa positiivisesti sadon määrään
- ▶ Tehokkaasti yhteyttävä lehtipinta-ala on suuren sadon ja hiilensidontan kannalta ehdottoman tärkeää
- ▶ Peltomaan kertyvän hiilen määrään voi vaikuttaa ottamalla viljelykiertoon mukaan runsasjuurisia viljelykasvia, kuten nurmia
- ▶ Syväjuuriset kasvit puolestaan kuljettavat hiiltä syvempiin maakerroksiin, silloin se on paremmin turvassa mikrobien hajotukselta

EDISTÄVÄTKÖ SUURET SADOT MAATALOUDEN HIILENSIDONTAA

- ▶ Suuri sato sitoo enemmän hiiltä ilmakehästä
- ▶ Satoon sidottu hiili vapautuu kuitenkin nopeasti ilmakehään
- ▶ Tämä on ns. lyhytaikaista hiilensidontaa
- ▶ Ilmakehälle tällä ei ole suurta vaikutusta
- ▶ Juuristoon ja kasvijätteinä maahan kuljetetusta hiilestä säilyy hiili useita vuosikymmeniä, jopa satoja vuosia maassa
- ▶ Suuri sato ja sen myötä suuri juuristo vilkastuttaa maan mikrobiaktiivisuutta ja syöttää maahan enemmän hiiltä
- ▶ Joten satotasoilla on merkitystä!

Hiilensidonta ja digitalisaatio

- ▶ Täsmäviljelyllä saadaan tehostettua viljelytoimia
- ▶ Automaatiolla saadaan tarkasti eri tuotanto panoksia sijoitettua kasvustoon
- ▶ Atfarm -lannoituksen tehostamiseen
- ▶ Automaattiohjaus -tarkempaan liikkumiseen pellolla
- ▶ Näin resursseja ei mene täsmäviljelyn myötä hukkaan
- ▶ Maatalouden hiilidioksidipäästötkin vähenevät

TAVOITTEENA NURMITUOTANNON TEHOKKUUS HIILIVILJELYTOIMENPITEILLÄ

Hiiliviljely ei ole rakettitiedettä,
pienillä asioilla saamme suuria
tekoja aikaiseksi